

BEGROTING 2018 EN MEERJARENRAMING 2019-2021

VERSIE 1.0

OMGEVINGSDIENST
ZUIDOOST-BRABANT

BEGROTING 2018 EN MEERJARENRAMING 2019-2021

VERSIE 1.0

In opdracht van	Dagelijks Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant
Opgesteld door	Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant Postbus 8035 5601 KA Eindhoven
Auteur	
Documentnummer	Z.58350/D.243385
Datum	27 februari 2017

Inhoudsopgave

Leeswijzer **8**

1 Actuele ontwikkelingen **9**

1.1 Inleiding, visie en missie 9

1.2 Landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen 9

2 Beleidsbegroting **14**

2.1 Inleiding 14

2.2 Programmaplan 17

2.2.1 Programma Dienstverlening 17

2.2.2 Algemene dekkingsmiddelen 26

2.2.3 Kosten van de overhead 26

2.2.4 Heffing Vennootschapsbelasting 27

2.2.5 Onvoorzien 28

2.3 Paragrafen 28

2.3.1 Lokale heffingen 28

2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 29

2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen 34

2.3.4 Financiering 34

2.3.5 Bedrijfsvoering 37

2.3.6 Vennootschapsbelasting 40

2.3.7 Overige paragrafen 40

3 Financiële begroting **41**

3.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting 41

3.1.1 Overzicht van baten en lasten 41

3.1.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 41

3.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten 46

3.3 Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves 47

3.4 Toelichting op exploitatielasten 47

3.4.1 Gehanteerde uitgangspunten 47

3.4.2 Kostenoverzicht per kostensoort en programma 47

3.5 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting 51

3.5.1 Raming begrotingsjaar 51

3.5.2 Geprognotiseerde begin- en eindbalans 51

3.5.3 EMU saldo 52

3.5.4 Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume 53
3.5.5 Investeringen 53
3.5.6 Financiering 54
3.5.7 Verloop van reserves en voorzieningen 54
3.6 Meerjarenraming en de toelichting 54
3.6.1 Inleiding 54
3.6.2 Meerjarenraming van baten en lasten 55
3.6.3 Meerjarenraming incidentele baten en lasten 55
3.6.4 Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekking aan reserves 55
Bijlage 1: Specifieke bijdrage per opdrachtgever 56
Bijlage 2: Overzicht exploitatiekosten 57
Bijlage 3: Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld 58

OMGEVINGSDIENST ZUIDOOST-BRABANT

Begroting 2018 en meerjarenraming 2019-2021

Leeswijzer

Voor u ligt de begroting 2018 en meerjarenraming 2019 – 2021 van de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB). Deze begroting is opgesteld aan de hand van de door het Algemene Bestuur (AB) van de ODZOB vastgestelde kadernota 2018 en is gebaseerd op de rekening 2015, conceptrekening2016, begroting 2017, concernplan 2015 tot 2018 en de dienstverleningsovereenkomst (DVO) 2015 t/m 2017.
Bij het opstellen van deze begroting zijn de financiële werkgroep en het Opdrachtgeversplatform van de ODZOB betrokken.

In de begroting zijn de volgende onderdelen opgenomen:

Actuele ontwikkelingen
In hoofdstuk 1 wordt ingegegaan op landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving en waarop de ODZOB anticipeert. inleidend hierop treft u de visie en de missie van de ODZOB aan.

Beleidsbegroting
De beleidsbegroting, in hoofdstuk 2, start met een inleiding waarin de ambities en speerpunten worden benoemd waar de ODZOB, mede naar aanleiding van de in het eerste hoofdstuk genoemde ontwikkelingen, op in zet. Deze ambities en speerpunten worden gerealiseerd binnen de basis- en verzoektaken, collectieve taken, het intensiveringsprogramma en de reguliere overhead. In de programmadelen vindt u de uiteenzetting hiervan. In de beleidbegroting zijn verder de volgens het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) verplichte paragrafen opgenomen.

Financiële begroting
In hoofdstuk 3 wordt nader aandacht besteed aan de financiële begroting. Deze bestaat onder andere uit het overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Ook is in dit hoofdstuk de meerjarenraming opgenomen. De financiële begroting is opgesteld volgens de nieuwe BBV richtlijnen welke gericht op het vergroten van de transparantie van de begrotingen. Daar waar mogelijk zijn de vergelijkbare cijfers voor voorgaande jaren opgenomen.

Bijlagen
In het laatste deel van de begroting zijn als bijlagen opgenomen de specifieke bijdragen per opdrachtgever, het overzicht van exploitatiekosten en het overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld.

1 Actuele ontwikkelingen

1.1 Inleiding, visie en missie

Volgens de per 1 januari 2015 van kracht geworden nieuwe wetgeving voor gemeenschappelijke regelingen dient de ODZOB vóór 1 augustus de begroting van het daaropvolgende jaar te verzenden aan de toezichthouder. Tevens dient het Dagelijks Bestuur vóór 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten te zenden. Om tijdig over een vastgestelde begroting 2018 te beschikken zal het DB de ontwerpbegroting 2018 begin maart aan de raden en staten toesturen. In de op 24 november 2016 door het AB vastgestelde kadernota 2018 zijn de uitgangspunten voor de begroting 2018 opgenomen. De begroting is tot stand gekomen in afstemming met de door de deelnemers samengestelde werkgroep van financieel deskundigen en het Opdrachtgeversplatform.

In het door het Algemeen Bestuur op 25 september 2014 vastgestelde concernplan zijn de missie en visie opgenomen die richtinggevend zijn voor de organisatie van de ODZOB. Op basis hiervan is de missie en visie als volgt nader uitgewerkt:

Missie: waar *staan* we voor?
Samen meer waarde voor een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant
Voor en met gemeenten, provincie en netwerkpartners voeren we taken uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht.
De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Visie: waar *gaan* we voor?
De ODZOB ontwikkelt zich als de vanzelfsprekende partner in Zuidoost-Brabant die hoogwaardige, innovatieve en betaalbare diensten levert in het kader van de Omgevingswet. Wij zijn overtuigd van de kracht van de samenwerking met onze deelnemers.

De ODZOB werkt samen met andere organisaties die werkzaam zijn op het gebied van de fysieke leefomgeving. Samen met hen en de deelnemers aan de GR verbeteren we de kwaliteit van de fysieke leefomgeving: veiliger, gezonder en minder overlast. Dit alles onder het motto: **"Samen meer waarde"**.
De ODZOB is niet alleen de uitvoeringsdienst op het gebied van VTH taken voor de deelnemende gemeenten en provincie maar adviseert ook de deelnemers op gebied van omgevingsbeleid op basis van de ervaringen en informatie die is verkregen bij de opgedragen uitvoeringstaken. De ODZOB opereert als strategische partner en verlengstuk van de deelnemers.

1.2 Landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen

Voor een goede taakuitvoering is het van belang dat gemeenten, provincie en de ODZOB hun omgeving kennen en op de hoogte zijn van de ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering van de werkzaamheden op het gebied van de fysieke leefomgeving.
Het is belangrijk dat problemen en ambities in de fysieke leefomgeving in beeld zijn en dat rekening gehouden wordt met landelijke, provinciale en regionale omgevingsfactoren. Hierna volgt een beschrijving van de ontwikkelingen die het meest relevant zijn voor de taken die de ODZOB uitvoert voor de deelnemers.

Wet VTH en Algemene maatregel van bestuur VTH
Op 14 april 2016 is de Wet VTH in werking getreden. Het doel van deze wet is een veilige en gezonde leefomgeving, door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht.
De wet is een invulling van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en regelt de randvoorwaarden voor gemeenten en provincies om tot een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te komen. Zo wordt het basistakenpakket van de omgevingsdiensten wettelijk verankerd en worden gemeenten en provincies verplicht een verordening kwaliteit VTH te hebben.

Onder regie van de provincie Noord-Brabant is de Brabantse modelverordening kwaliteit VTH opgesteld. Gedeputeerde Staten en de gemeenteraden hebben deze verordening vastgesteld. De verordening gaat over alle Wabo-taken en stelt eisen aan de kritieke massa en opleidings- en werkervaringseisen van het personeel.

Met de wet VTH is ook de wettelijke basis van het nieuwe VTH-stelsel verankerd. Het nieuwe VTH-stelsel, dat vanaf 2010 samen door alle provincies en gemeenten is opgebouwd, bevat een landelijk dekkend stelsel van 29 omgevingsdiensten. In deze diensten vindt de uitvoering van in elk geval de basistaken plaats.
Naast de wet komt er een Algemene Maatregel van Bestuur VTH, dit leidt tot een wijziging van het Besluit Omgevingsrecht (Bor). In de AMvB is vastgelegd wat basistaken zijn. Ook worden eisen gesteld aan de beleidscyclus, dienen bevoegde gezagen te komen tot een gezamenlijk uitvoeringsniveau van de basistaken en de uitkomst daarvan te monitoren. Ten slotte wordt de aansluiting op Inspectieview milieu verplicht. De vermoedelijke datum van inwerkingtreding is 1 juli 2017.

Met het oog op het in werking treden zal door de ODZOB en deelnemers een impactanalyse ten aanzien van de overdracht van basistaken worden opgesteld. De implementatie van de overdracht wordt in 2017/2018 in onderlinge afstemming als maatwerk gerealiseerd, conform de conclusies in de werkconferentie van 5 oktober jl. Ook zal toegewerkt moeten gaan worden naar een efficiënte Big-8 voor de regionale VTH-taken, op basis van één regionaal strategisch en operationeel uitvoeringsniveau.

Omgevingswet
De Omgevingswet, die naar verwachting op 1 juli 2019 in werking treedt, betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving, die ziet op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft een grote impact op de manier van werken, de cultuur, het juridisch en technisch instrumentarium en grote gevolgen voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. De wet beoogt het vergroten van de inzichtelijkheid en het gebruikersgemak, het versnellen van de besluitvorming, meer lokale afwegingsruimte en een samenhangende benadering.
De herziening vraagt om regionale afstemming en samenwerking. De ODZOB wil zich graag samen met de deelnemers van de GR en de andere betrokken partners, waar onder de Metropoolregio Eindhoven (MRE), GGD en VRBZO voorbereiden op de komst van de wet.

De visie met betrekking tot de Omgevingswet is verwoord in het concernplan. De ODZOB zal op de Omgevingswet voorbereid zijn om ook in de toekomst het basistakenpakket en de verzoektaken goed uit te kunnen voeren en de deelnemers in de GR te ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van de nieuwe wet. Daarvoor is het nodig dat de deskundigheid over de Omgevingswet de komende tijd wordt

vergroot. Door kennis tijdig te bundelen wordt versnippering voorkomen en kunnen we gezamenlijk schaalvoordeel behalen en bouwen aan kwaliteit. Daar de invoering van de Omgevingswet is voorzien in 2019 zal de ODZOB daar waar deelnemers in de GR dat verzoeken hen ondersteunen bij het treffen van voorbereidingen om invulling te geven aan de taken van de wet. Daar waar het de voorbereiding van de eigen organisatie van de ODZOB betreft wordt verwezen naar paragraaf 2.3.5. Bedrijfsvoering.

De Omgevingswet beoogt een vergaande integratie tussen milieu, ruimtelijke ordening, gezondheid en veiligheid. Samen met de GGD en de Veiligheidsregio beschikt de Omgevingsdienst over informatie en kennis die van belang is bij het opstellen van omgevingsvisies en omgevingsplannen van de deelnemers. In samenwerking met de collega gemeenschappelijke regelingen moet deze informatie en kennis ten dienste staan van onze deelnemers.

De invoering van de Omgevingswet rust op een belangrijke pijler: de invoering van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO, voorheen genoemd de Laan van de Leefomgeving). In 2024 dient alle relevante beschikbare informatie (wet- en regelgeving én actuele data) over de leefomgeving met één klik op de kaart beschikbaar te zijn via het Digitale stelsel. Omgevingsdiensten hebben een belangrijke rol in het aanleveren van informatie die voortvloeit uit de uitvoering van het basistakenpakket. Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2019 moet het digitale stelsel in elk geval het huidige dienstverleningsniveau hebben plus een eerste verbeterstap. Verder is afgesproken dat de overheden minimaal een half jaar de tijd hebben om zich in te werken in de nieuwe digitale werkwijzen. Dat betekent dat de ondersteuning voor de systemen uiterlijk een half jaar voor inwerkingtreding van de klaar moet zijn.

Verbod op asbestdaken 2024
Vanaf 2024 zijn asbestdaken die in contact staan met de buitenlucht verboden. Dit verbod geldt voor particulieren, bedrijven en (overheids)instellingen. Eigenaren van asbestdaken zijn verantwoordelijk voor de verwijdering van het asbest. Nadruk van het project “verwijdering van asbestdaken” ligt op stimulering van een spoedige en vrijwillige verwijdering.
Om de doelstellingen voor 2024 te behalen is enerzijds een vergroting van de saneringscapaciteit met een factor 3 á 4 noodzakelijk en anderzijds het ontzorgen, dereguleren, communiceren en stimuleren om de eigenaren te verleiden om te gaan saneren. Met stimulering wordt beoogd illegale verwijdering en stortingen te verminderen.

Klimaat en energie
De klimaattop in Parijs (2015) heeft laten zien dat de urgentie om extra stappen te zetten tegen klimaatverandering nu groter is dan ooit. Afgesproken is dat de landen de wereldwijde klimaatopwarming tot 2100 beperkt willen houden tot 1,5 graad ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. Als gevolg van klimaatverandering krijgen we te maken met meer extreem weer, zoals heftige regen- en hagelbuien of periodes van droogte. Gemeenten willen dat hun burgers droge voeten houden en overlast door hittevorming voorkomen. Intensivering van energiebesparing, en het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte energie (van fossiele energie naar duurzame energieopwekking) zijn belangrijke speerpunten van overheden.

Daarnaast is in het Energieakkoord 2013 vastgelegd dat gemeenten en provincies prioriteit moeten geven aan de handhaving van de energiebesparingverplichtingen in de Wet milieubeheer. De wetgeving rond energiebesparing bij bedrijven wordt steeds verder uitgebreid: zogenoemde erkende maatregelen zijn/worden vastgesteld, er geldt een nieuwe verplichting voor het opstellen van energieaudits (in het

kader van de EED) en er komt een Energie Prestatie Keuring (EPK). Voor de beoordeling van de EED komt een compensatie van het ministerie van EZ voor de uitvoeringslasten.
Zowel de VNG als het ministerie van I&M hebben subsidies beschikbaar gesteld aan gemeenten en omgevingsdiensten om toezicht op en handhaving bij het realiseren van energiebesparing bij bedrijven te verbeteren. De ODZOB kan met behulp van deze middelen tot en met 2018 extra aandacht schenken aan dit thema. Ook worden deze subsidies ingezet om toezichthouders bij te scholen op dit thema, zodat ook ná 2018 dit aspect de aandacht krijgt die het verdient! Voor het aspect energie worden energie-adviseurs/ ambassadeurs ingezet. Een energie-adviseur/ambassadeur kan een bedrijf van meer informatie voorzien over energiebesparing en eventuele financieringsmogelijkheden. De kennis die de ODZOB opdoet kan zij delen met haar deelnemers. Ook kan zij een kennisplatform gaan bieden.

Klimaat en energie krijgen bij steeds meer gemeenten aandacht in hun beleid, bijvoorbeeld als onderdeel van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie en uitvoeringsprogramma. De ODZOB biedt gemeenten invulling en uitvoering om klimaatdoelstellingen te realiseren door middel van toezicht, vergunningverlening en handhaving. Het is van belang om energiebesparing een meer integraal onderdeel van de werkzaamheden te laten zijn, dus ook door doorvertaling in de productcatalogus van de ODZOB (m.a.w. dat in de uren van relevante producten rekening is gehouden met het meenemen van energie bij die werkzaamheden). Bij implementatie van de omgevingswet ondersteunt de ODZOB gemeenten bij de kansen die de invoering biedt voor een ambitie op energieneutraliteit. De ODZOB kan, als verzoektaak, gemeenten ondersteunen met het opstellen van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie en uitvoeringsprogramma.

De verwachting is dat de ODZOB van haar deelnemers de vraag krijgt om aan te tonen hoe de eigen organisatie en diensten energieneutraal kunnen worden. We zullen dit in kaart brengen en mogelijkheden in beeld brengen.

Zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid
Brabant streeft ernaar in 2020 tot de meest innovatieve, duurzame en slimme agrofoodregio's van Europa te behoren. Met respect voor de leefomgeving (natuur en milieu én voor gezondheid) en welzijn van dieren. De belangrijkste ontwikkelingen in de landbouw die van belang zijn voor onze VTH-taken vloeien voort uit de Transitie Zorgvuldige Veehouderij (TZV) en de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood 2020 (UBA) (wordt momenteel geactualiseerd). Het toewerken naar een zorgvuldige veehouderij is benoemd als BPO-speerpunt.
Gezondheid is een zorgpunt voor veel omwonenden van veehouderijen. Vooral sinds de plannen voor Landbouw Ontwikkelingsgebieden (LOG's) en uitbraken van dierziekten en de gevolgen hiervan voor mensen (bijvoorbeeld Q-koorts). Volksgezondheid is daarom een steeds belangrijker onderwerp bij de beoordeling van een voorgenomen ontwikkeling van een veehouderij. Veehouderij en volksgezondheid maakt onderdeel uit van voornoemd BPO-speerpunt.
Het samen met alle betrokken en belanghebbende partijen (bedrijven, burgers en overheid) zoeken naar oplossingen voor ervaren knelpunten blijkt te kunnen leiden tot milieuwinst en draagvlak. De door het urgentieteam opgedane ervaringen moeten geïmplementeerd worden binnen de VTH-taakuitvoering. Het gaat hierbij niet alleen om het oplossen van knelpunten, maar vooral om het voorkomen van nieuwe knelpunten.
Voor de ODZOB betekent het verder dat ingespeeld zal worden op de toenemende kennisbehoefte van deelnemers op het gebied van veehouderij en volksgezondheid en dat het bestaande agrofood-werkverband uitgebreid zal worden tot álle deelnemers.

Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen
Naar verwachting treedt op 1 januari 2018 de Wet Kwaliteitsborging voor het bouwen in werking. Doel van de wet is het verbeteren van de kwaliteit van de bouw. Door deze nieuwe wet komt de verantwoordelijkheid voor de bouwkwaliteit nadrukkelijker bij de bouwsector zelf te liggen.

Een van de veranderingen is het verdwijnen van de bouwtechnische beoordeling van een aanvraag omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen door de gemeente. Een kwaliteitsborger gaat deze taak van de gemeente overnemen. Dit geldt zowel voor de beoordeling van de vergunningaanvraag als het toezicht op de bouw. De kwaliteitsborger is een onafhankelijke marktpartij die bij het uitvoeren van zijn werkzaamheden gebruik maakt van door het Rijk goedgekeurde instrumenten voor kwaliteitsborging. In eerste instantie is de wet niet van toepassing op alle bouwwerken. De bouwtechnische beoordeling van bouwwerken met een hoog risico blijft de komende jaren een taak van de gemeente.

Ondanks dat de gemeente een groot deel van de bouwaanvragen niet meer bouwtechnisch hoeft te toetsen, blijft zij wel verantwoordelijk voor de beoordeling aan het bestemmingsplan, welstand en bouwverordening en de besluitvorming. De ‘bouwvergunning’ verdwijnt dus niet. De wet zorgt er wel voor dat het bevoegd gezag minder tijd kwijt is aan de uitvoering van haar taken op het gebied van bouw- en woningtoezicht. Afhankelijk van het type gemeente en de wijze waarop zij nu invulling geeft aan de bouwtechnische beoordeling (hoog of laag toetsniveau) zorgt dit in meer of mindere mate voor tijdsbesparing.

Het uitbesteden van bouwtaken aan de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is een verzoektaak. De ODZOB ondersteunt op dit moment de provincie Noord-Brabant en verschillende gemeenten binnen en buiten de regio op het gebied van bouw- en woningtoezicht. De wet heeft ook invloed op deze werkzaamheden. Enerzijds lijkt de wet voor minder opdrachten te zorgen, anderzijds is de bouwtechnische beoordeling van de complexe bouwwerken juist een taak waarin de ODZOB gemeenten goed kan ondersteunen. Het bouwteam van de ODZOB beschikt daarom over een flexibele schil waardoor goed kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen.

Specifieke provinciale, regionale en lokale ontwikkelingen
Bij het stellen van prioriteiten en het definiëren van ambities, is de ODZOB volgend op de ambities en prioriteiten van de deelnemers. Zo heeft de provincie Noord-Brabant een bestuursakkoord 2015-2018 vastgesteld, waarin ambities zijn geformuleerd op het gebied van verduurzaming en vergroening: de provincie streeft naar een agrofoodsector die maatschappelijk geaccepteerd en gewaardeerd wordt, diervriendelijk produceert, past in zijn natuurlijke omgeving en geen onaanvaardbare gezondheidsrisico’s met zich mee brengt. Ook zet de provincie in op het versnellen van de vergroening en verduurzaming van de Brabantse economie en op vermindering van emissies naar bodem, water en lucht.
Ook de deelnemende gemeenten hebben ieder zo hun ambities die relevant zijn voor het werkpakket van de ODZOB: denk aan de ontwikkeling van omgevingsplannen cq. omgevingsvisies, infrastructurele ontwikkelingen zoals de aanleg van de N69, randweg Heeze-Leende en de verbinding A2-Eindhoven Airport, de ontwikkeling van bedrijventerreinen zoals het Kempisch bedrijvenpark, Florapark en de groei van ASML, en verwachte ontwikkelingen in het buitengebied zoals boeren die uitbreiden met niet-agrarische activiteiten, boeren die stoppen en de aanwijzing van landbouwontwikkelgebieden.
De ODZOB kan en wil hierin graag een adviserende en uitvoerende rol hebben. In 2018 vinden zoals bekend gemeenteraadsverkiezingen plaats die van invloed zullen zijn op de samenstelling van het bestuur en het door dit bestuur vast te stellen beleid.

2 Beleidsbegroting

2.1 Inleiding

Zorgdragen voor een veilige en gezonde leefomgeving en rekening houdend met voornoemd scala aan ontwikkelingen kan alleen in nauwe samenwerking tussen de deelnemers onderling en met de ODZOB. Als strategisch partner en als uitvoeringsorganisatie willen wij invulling geven aan Samen meer waarde door:

- Onze deelnemers te ontlasten;
- Onze brede kennis en onafhankelijke positie centraal te stellen;
- Vanuit een dienstverlenende houding te werken;
- Alert te zijn op politiek gevoelige dossiers en lokale verhoudingen;
- Vanuit mogelijkheden te denken en het helpen realiseren van initiatieven.

Vooralsnog is de begroting gebaseerd op de koers van de ODZOB, zoals vastgelegd in het Concernplan 2014 tot-2018. Deze kan in drie ambities worden samengevat: Samenwerking, Kwaliteit en Eén regionaal strategisch en operationeel uitvoeringsniveau van VTH taken welke onderstaand zijn toegelicht. In de loop van 2017 zal een nieuw concernplan worden opgesteld waarin de koers wordt herijkt.

Samenwerking
De ODZOB is een dienst van en voor de deelnemers. De dienst streeft naar een hoge mate van samenwerking en co-makership. Kernbegrippen daarbij zijn wederzijds vertrouwen, langdurige en intensieve samenwerking en afstemming van de bedrijfsprocessen. Burgers en bedrijven in de regio krijgen zo te maken met één loket en met een integrale doelgerichte benadering vanuit de overheid.
Door samenwerking tussen deelnemers en ODZOB uit te bouwen worden schaalvoordelen behaald. Dit leidt tot efficiencyverbetering en kostenbesparing voor zowel deelnemers als ODZOB.
Door werkconferenties (ambtelijk en bestuurlijk) te organiseren wordt de samenwerking gestimuleerd en wordt er kennis gedeeld en gewerkt aan het uitstippelen van een gezamenlijke koers.

Er zijn veel organisaties werkzaam op de beleidsterreinen van de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld: Veiligheidsregio, waterschappen, OM, Politie, GGD, MRE, andere OD's. Afstemming en samenwerking met deze organisaties krijgt steeds beter vorm.
De ODZOB neemt deel aan provinciaal en landelijke overleg van omgevingsdiensten met als resultaat een betere samenwerking, afstemming en uitwisseling van kennis en informatie.
De ODZOB legt verbanden tussen onderdelen van de fysieke leefomgeving. In het netwerk worden partijen samengebracht. De kennis die wordt opgedaan tijdens de samenwerking wordt effectief ingezet voor de deelnemers.
De aanwezige kennis en landelijke invloed op het gebied van landbouw, agrofood en leefbaar platteland zullen in het belang van alle partners worden benut. De ODZOB heeft een duidelijke positie als kenniscentrum behouden en zal deze positie verder uitbouwen. Vanuit de basistaakuitvoering worden door innovatie en samenwerking oplossingen gezocht en gefaciliteerd voor de problemen van het landelijk gebied: om goed te wonen, werken en recreëren.

Om de onderlinge samenwerking verder te optimaliseren wordt, mede naar aanleiding van het Arenarapport, ingezet op het verbeteren en versterken van communicatie door middel van werkconferenties, raadsinformatiebijeenkomsten op verzoek, ODZOB on Tour, ODZOB ontmoet (informatieavonden), informatiebijeenkomsten samen met de andere GR'en in de regio en deelnemerstevredenheidsonderzoek.

Kwaliteit
Kwaliteit is het bestaansrecht van de ODZOB. Primair betekent dat permanent investeren in de kennis, kunde en competenties van onze medewerkers. Strategische personeelsplanning (SPP) gaat ondersteunen bij het ervoor zorgen dat de juiste medewerker op de juiste plek komt te zitten. Kwaliteit betekent ook flexibiliteit: de organisatie moet soepel kunnen inspelen op nieuwe vragen en opgaven; om die reden blijft een zekere flexibele schil noodzakelijk. De gewenste omvang daarvan zal gedifferentieerd zijn per vakgebied; wat die omvang moet zijn, wordt bepaald met behulp van de analyses uit de SPP.
Van medewerkers wordt verantwoordelijkheidsgevoel en eigenaarschap verwacht voor hun bijdrage aan het eindproduct. Afspreken en aanspreken blijven belangrijke waarden binnen de organisatie.

De proceskwaliteit mag echter niet achterblijven: kwaliteitsborging door processen te standaardiseren en optimaliseren, het hebben van een kwaliteitssysteem, het toezien op de kwaliteit van de informatie die de ODZOB genereert en deelt met anderen (met deelnemers maar ook Inspectieview Milieu en ketenpartners), vergt ook de komende periode een forse inspanning. Het slim en innovatief gebruiken van informatie ten behoeve van informatiegestuurde handhaving en het maken van omgevingsanalyses zorgen voor veel meer kwaliteit en diepgang in het reguliere VTH-werk. De capaciteit van de ODZOB kan op die manier slimmer en efficiënter worden ingezet. Investeringen in de ICT-omgeving zullen onvermijdelijk zijn.

Eén regionaal strategisch en operationeel uitvoeringsniveau van VTH taken
Bij de uitvoering van het werk door de omgevingsdiensten (OD's) is de toepassing van het zogeheten Level Playing Field (LPF) van belang: de overheid, en daarmee elke OD, dient iedere burger en elke instelling in gelijke situaties op gelijke wijze te behandelen. Rechtsgelijkheid is daar een onderdeel van. Het gaat dan om een uitvoeringsniveau, geobjectiveerd volgens huidige maatschappelijke maatstaven, dat afdoende wordt geacht ter waarborging van de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving.
De aankomende Omgevingswet geeft hieraan een nieuwe dimensie. De Omgevingswet biedt de mogelijkheid om meer gebiedsgericht te bepalen. Om te komen tot de juiste kaders wordt het meer een proces met betrokkenen; bedrijven, burgers en overheid.
Uniformering en standaardisering van de uitvoering van de VTH-taken leiden tot efficiente en doelmatige uitvoering van de taken. Hetzelfde kan gesteld worden voor Integratie van uitvoering van vergunningverlening en handhaving op het terrein van de fysieke leefomgeving ten aanzien van bouwen, milieu, brandveiligheid, APV etc. Bestuurders worden beter in staat gesteld om prioriteiten te stellen. Meer informatie over dit onderwerp is opgenomen in paragraaf 1.2, onderdeel wet VTH en Omgevingswet.

Landelijke, provinciale en regionale ontwikkelingen, zoals geschetst in paragraaf 1.2 hebben ertoe geleid dat in de bestuurlijk/ambtelijke werkconferentie op 5 oktober jl. instemming is verkregen om naast bovengeschetste ambities de volgende speerpunten voor 2018 te benoemen:

- Met betrekking tot de Omgevingswet: 2016 stond de voorbereiding in het teken van bewustwording en de bevordering van kennis. In 2017 ligt het accent op verdieping en het aangaan van samenwerking, alsmede van 'learning by doing' door het verder uitwerken en uitvoeren van leertrajecten en pilots. Een opgestelde impactanalyse geeft op strategisch niveau een kader voor de te maken keuzes en de uit te voeren acties. Deze zijn zowel gericht op de ODZOB als uitvoeringsorganisatie als op de rol als adviseur van de deelnemers en dan gericht op wat nodig is voor de organisatie ten aanzien van de manier van werken en ondersteunende processen en systemen. De bedrijfsvoering en de werkprocessen worden onder de loep genomen om te bepalen welke maatregelen nodig zijn voor een goede uitvoering van de Omgevingswet. Vanaf 2018 worden deze maatregelen verder uitgewerkt en

stapsgewijs ingevoerd.
In combinatie met een opleidings- en trainingstraject moet dit er voor zorgen dat de ODZOB in 2019 klaar is voor de Omgevingswet. Voor de ODZOB betekent de invoering van de Omgevingswet dat van de medewerkers andere competenties worden gevraagd, namelijk meer omgevingsbewustzijn en versterking van adviesvaardigheden. Opleiding en training met de andere manier van werken zijn daarvoor nodig. Anderzijds zal de dienst voorsorteren op het Digitale stelsel en alle informatie over fysieke leefomgeving ontsluiten. Daartoe loopt momenteel een pilot met enkele gemeenten, en bij goed resultaat zal dit uitgerold worden naar alle deelnemers. Investeringen zijn nodig voor het aanpassen van de ICT, een upgrade van de huidige VTH-applicatie SquitXO, voor opleiding en training alsmede voor het aanpassen van de bedrijfsvoering en de werkprocessen.

- In 2017 starten de werkgroepen om te komen tot regionaal uitvoeringsbeleid conform BOR. Het doel voor 2018 is dat de werkprocessen en werkinstructies worden aangepast om conform het regionaal vast te stellen beleid te werken. Verder loopt het verbeterplan Kwaliteitscriteria voor wat betreft kritieke massa en opleiding en werkervaringseisen door naast de procescriteria. In 2018 zullen de acties opgenomen in dit plan voor 2018, uitgevoerd worden.
- Als gevolg van de verplichting om asbestdaken te verwijderen zal in 2018 de toezichtslast toenemen.
- M.b.t. zorgvuldige veehouderij en volksgezondheid:
    - Het op basis van de dan uitgevoerde gezondheidsonderzoeken ontwikkelen van een concreet toetsingskader voor het beoordelen van gezondheidseffecten van initiatieven van veehouderijenbedrijven op de omgeving;
    - het uitvoeren van door sector en Rijk ontwikkelde plan van aanpak voor emissievermindering in de veehouderij;
    - het in beeld brengen van gevolgen gezondheidsonderzoek, toetsingskader en plan van aanpak emissievermindering voor ruimtelijke ordening.
- M.b.t. klimaat en energie:
    - energiebesparing concretiseren in vergunningen en meenemen bij reguliere controles, indien noodzakelijk energiebesparing door middel van handhaving;
    - uitvoering van pilots bij grootschalige duurzame energieopwekking (o.a. windenergie, mestvergisting en zonnevelden), op basis van de toekomstige Omgevingswet;
    - op verzoek van gemeenten advisering bij het meenemen van duurzaamheid in Omgevingsvisie en Omgevingsplan, opstellen van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie en uitvoeringsprogramma en uitvoering daarvan;
    - de ODZOB als organisatie CO2-neutraal inrichten;
    - het organiseren van kennisdeling tussen de 21 gemeenten en provincie rondom bovenstaande vier items.

Als uitvoeringsorganisatie staat de ODZOB voor de uitvoering van de door de deelnemers verstrekte opdrachten in de vorm van basistaken, verzoektaken, collectieve taken en het intensiveringsprogramma op het gebied van de fysieke leefomgeving. De in hoofdstuk 1 genoemde ontwikkelingen en de hiervoor benoemde ambities en, op basis van de ontwikkelingen benoemde, speerpunten komen tot uitvoering binnen de programmadelen van de beleidsbegroting en binnen de activiteiten zoals beschreven bij de paragraaf bedrijfsvoering (paragraaf 2.3.5). De ODZOB gaat er vooralsnog vanuit dat de benodigde inspanningen en investeringen die nodig zijn voor de realisatie van de ambities op het gebied van kwaliteit en ICT gerealiseerd kunnen worden binnen de in begroting 2017 en 2018 opgenomen middelen. Mocht, ondanks alle inspanningen om dit te realiseren, het inzicht hieromtrent in de komende tijd veranderen dan zal de ODZOB dit tijdig signaleren en indien nodig om aanvullende middelen verzoeken.

De ODZOB zal, voortdurend afhankelijk van de wensen van de deelnemers en als gevolg van veranderingen in wet- en regelgeving, zich inspannen medewerkers op een adequaat kennis- en ervaringsniveau te hebben en de uitvoering op basis van deze wensen en veranderingen in wet- en regelgeving aan te passen.

De beleidsbegroting bestaat uit een programmaplan en de verplichte paragrafen. In paragraaf 2.2 is het programmaplan uitgewerkt. In paragraaf 2.3 zijn de verplichte paragrafen opgenomen.

2.2 Programmaplan

In deze paragraaf wordt het programmaplan weergegeven en toegelicht. De opzet van het programmaplan wijkt i.v.m. de aanpassingen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) af van de indeling in voorgaande jaren. Volgens het vernieuwde BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en onvoorzien apart in het programmaplan getoond te worden. Daarnaast dienen de kosten van de overhead in een apart programma getoond te worden en dienen de kosten van de overige programma's exclusief overheadkosten getoond te worden. Aangezien de baten van de diverse programma's daarentegen wel o.b.v. integraal tarief (inclusief overhead) geraamd worden, ontstaat een saldo op de diverse programma's. Onderstaand is het programmaplan volgens de nieuwe indeling weergegeven. Voor elk programma zijn de baten en lasten en het daaruit resulterende saldo weergegeven.

Programmaplan * bedragen x 1€

Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo
Programma Dienstverlening	17.095.916	11.668.150	5.427.766
Algemene dekkingsmiddelen	40.000	0	40.000
Overhead	0	5.392.766	-5.392.766
Heffing VPB	0	PM	0
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	17.135.916	17.135.916	0
Toevoeging en ontrekking reserves			
Mutatie reserves	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	17.135.916	17.135.916	0

Elk programma wordt in dit hoofdstuk al dan niet aan de hand van deelprogramma's verder toegelicht.

2.2.1 Programma Dienstverlening

Het programma Dienstverlening bestaat uit een drietal programmadelen:

- Opdrachten (basis- en verzoektaken);
- Collectieve taken;
- Intensiveringsprogramma;

De baten en lasten van het programma Dienstverlening zijn als volgt opgebouwd:

Raming van baten en lasten Programma Dienstverlening * bedragen x 1€

POST	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten per programmadeel			
Opdrachten[1)]	15.219.808	15.173.899	16.021.777
Collectieve taken	763.180	523.122	771.297
Intensiveringsprogramma	361.768	298.979	302.842
Totaal baten programma	16.344.756	15.996.000	17.095.916
Lasten programma			
Programma Dienstverlening	nvt	16.030.242	11.668.150
Totaal lasten programma	nvt	16.030.242	11.668.150
Saldo programma	**nvt**	**-34.242**	**5.427.766**

[1)] De gerealiseerde baten 2016 zijn weergegeven excl. in rekening gebrachte externe programmakosten

Voor verdere toelichting op de financiële gegevens zie paragraaf 3.1.
In de volgende subparagrafen worden deze programmadelen afzonderlijk toegelicht.

2.2.1.1. Programmadeel opdrachten

Wat willen we bereiken?
De ODZOB draagt bij aan een veilige en gezonde leefomgeving in Zuidoost-Brabant.
Dit doen we door voor de aangesloten gemeenten en provincie en de netwerkpartners taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving, en geven we advies op het gebied van omgevingsrecht. De kwaliteit van ons werk wordt gegarandeerd door de inzet van deskundige medewerkers die betrouwbaar, proactief, oplossingsgericht en omgevingsbewust zijn.

Wat gaan we daar voor doen?

Toezicht en handhaving

De omgevingsdienst controleert namens de aangesloten gemeenten en de provincie Noord-Brabant of bedrijven binnen de regio zich houden aan de (milieu)wet- en regelgeving. De aanpak binnen het omgevingsrecht zal hierbij steeds meer vanuit een risicogerichte benadering worden uitgevoerd.
In een regionaal operationeel kader voor toezichtstaken zal aangegeven worden waar voor komende jaren de prioriteiten liggen.

<u>Fysieke controles</u>
De omgevingsdienst controleert namens B&W en GS omgevingsvergunningen en meldingen. Met de fysieke controles houden we toezicht op o.a. de opslag en het gebruik van gevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld bij risicobedrijven en vuurwerkverkooppunten) en kunnen gevaarlijke situaties worden onderkend en verkleind. Ook zien we toe op de vereiste voorzieningen waarmee overlast van geur, stof en geluid voor inwoners wordt voorkomen of beperkt. Daarnaast is het onderwerp duurzaamheid een steeds belangrijker onderdeel van de fysieke controles, hierbij wordt erop toegezien dat rendabele energiebesparende maatregelen door de bedrijven worden uitgevoerd. De ODZOB heeft de fysieke controles onderverdeeld in programmatische preventieve controles, themacontroles en controles naar aanleiding van klachten en meldingen van calamiteiten.

Administratief en informatiegestuurd (keten)toezicht

Naast de fysieke controles houdt de ODZOB ook administratief toezicht om onderzoek te doen naar de juistheid en betrouwbaarheid van door bedrijven beschikbaar gestelde informatie. Hierbij werken we samen met andere handhavingspartners aan de optimalisering van het toezicht.
Daarnaast wordt steeds meer en structureler ingezet op informatiegestuurd (keten)toezicht. Op basis van de beschikbare informatie bij de partners (bestuurs- en strafrecht, fiscaal) wordt de effectiviteit van het toezicht verhoogd bij problemen die het domein van een enkel bevoegd gezag overstijgen.

Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving

Bij de constatering van een overtreding wordt een optimale mix van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten voorgesteld en ingezet om de overtreding ongedaan te maken. De basis hiervoor is de Landelijke handhavingstrategie (LHS). De ernst van de overtreding (vrijwel nihil, beperkt, van belang, aanzienlijk) en het gedrag van de overtreder (onbedoeld, onverschillig, calculerend, structureel/crimineel) zijn bepalend voor de te kiezen instrumentaria.
De ODZOB is in staat om alle bestuurs- en strafrechtelijke zaken zelfstandig af te handelen.
Complexe strafrechtelijke zaken met een hoge prioriteit voor politie en Openbaar Ministerie worden in overleg met het Functioneel parket overgedragen aan de milieurecherche van de politie. In sommige gevallen wordt gezamenlijk met de politie en/of overige handhavingspartners opgetrokken.
De ODZOB heeft de beschikking over twee milieuboa's t.b.v. de strafrechtelijke aanpak binnen het omgevingsrecht. De capaciteit wordt ingezet op strafrechtelijke onderzoeken op het gebied van milieuwetgeving en voor het punitieve instrument 'bestuurlijke strafbeschikking milieu'.
De ODZOB beschikt over voldoende juridische capaciteit en expertise om alle noodzakelijke bestuursrechtelijke handhavingstrajecten van begin tot eind uit te kunnen voeren.

Milieuvergunningen

De ODZOB behandelt aanvragen van milieuvergunningen en meldingen en adviseert over ambtshalve actualisering of intrekking van vergunningen en maatwerkvoorschriften als dat nodig is. Een milieuvergunning heeft tot doel om (economische) activiteiten te laten uitvoeren op een manier die milieu hygiënisch verantwoord is, en die overlast voor omwonenden beperkt.
Het streven is dat vergelijkbare activiteiten op vergelijkbare wijze worden beoordeeld, zodat sprake is van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid voor de ondernemers. Hierbij werken wij met een standaard voorschriftenpakket waarbij uiteraard wel maatwerk mogelijk is.
De wettelijke procedure die wordt doorlopen, geeft omwonenden de gelegenheid inspraak uit te oefenen en tijdig kennis te nemen van de inhoud van de vergunning.

Specialistische taken

Bodem en ontgrondingen

Vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van de Ontgrondingenwet en toezicht en handhaving op voormalige stortplaatsen worden door de ODZOB uitgevoerd in heel de provincie Noord-Brabant. De ODZOB verzorgt de monitoring van de Brabantse zand- en grindwinningen. Hierin staat hoeveel ophoogzand, beton- en metselzand, klei en grind in een bepaalde periode is gewonnen.
Vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van de Wet bodembescherming (Wbb) worden door de ODZOB uitgevoerd in de regio Zuidoost-Brabant en in de regio Brabant-Noord m.u.v. de

vergunningverlening in de gemeente Helmond. Het doel is dat bodem op een verantwoorde manier wordt gesaneerd en dat bij toepassing van grond wordt voorkomen dat nieuwe bodemverontreiniging ontstaat.

Archeologie

Gemeenten moeten volgens de Monumentenwet en de Wro bij het opstellen van bestemmingsplannen rekening houden met aanwezige en verwachte archeologische en cultuurhistorische waarden. Op grond van de Monumentenwet en de Wabo kan bij omgevingsvergunningen voor de activiteiten bouwen, slopen en aanleggen aan de vergunning de verplichting tot het beschermen van de archeologie in de bodem, of tot het doen van een opgraving worden verbonden. Daartoe moet in voldoende mate worden vastgesteld wat de archeologische waarde is van het terrein dat zal worden verstoord. Wij ondersteunen en adviseren de deelnemers op het gebied van archeologie en cultuurhistorie in de ruimste zin. De medewerkers brengen hun archeologische deskundigheid in bij bestemmingsplannen, bouwplannen, ontwikkelingsplannen, herinrichtingsplannen en andere plannen voor bodemingrepen. In het traject van archeologische monumentenzorg wordt zorgvuldig gekeken welke vorm van onderzoek nodig is bij een bepaalde bodemverstoring. Onze medewerkers houden toezicht op het correct en kwalitatief voldoende doorlopen van dit proces aan de hand van de Kwaliteitsnorm Nederlands Archeologie. In het eventuele archeologische vervolgtraject adviseren en begeleiden we de deelnemers, onder meer door het opstellen van archeologische en cultuurhistorische quickscans, cultuurhistorische analyses, archeologische Programma's van Eisen en het toetsen van Programma's van Eisen en archeologische en cultuurhistorische rapportages.
Ook beheren en onderhouden we verder voor een groot aantal regiogemeenten de gemeentelijke erfgoedkaarten, archeologische verwachtingen- en waardenkaarten en cultuurhistorische waardenkaarten (https://atlas.ODZOB.nl/erfgoed/). Het archeologie- en erfgoedbeleid van de diverse gemeenten, met bijbehorende gemeentelijke onderzoeksrichtlijnen, bestemmingsplanregels en onderzoeksagenda's, wordt indien gewenst bijgewerkt. Het streven is om de kwaliteit van het gemeentelijke archeologisch- en erfgoedbeleid en de implementatie van archeologie en cultuurhistorie in ruimtelijke ordeningsvraagstukken te verbeteren.

Welstand, ruimtelijke kwaliteit

Welstandsadvisering is in de huidige wetgeving (WABO en woningwet) geregeld: een omgevingsvergunning dient te voldoen aan redelijke eisen van welstand.
Wij adviseren bij het formuleren van gemeentelijk ruimtelijke kwaliteitsbeleid (beeldkwaliteitplannen, welstandsnota's) en monumentenbeleid (erfgoednota's en -verordeningen). Vervolgens kunnen we dit beleid implementeren in de gemeentelijke organisatie.
We leveren commissieleden die met hun deskundigheid op het gebied van architectuur, stedenbouw en gebouwd erfgoed een gemeentelijke ruimtelijke kwaliteitscommissie vormen die vergunningplichtige bouwplannen e.d. beoordeelt. Het gaat hierbij niet alleen over nieuw- en verbouwbouwplannen, maar ook over bescherming, restauratie en onderhoud aan monumentale panden (al dan niet met een beschermde status), reclame-uitingen en over meer beleidsmatige adviezen zoals de beoordeling van beeldkwaliteitsplannen.
Wij leveren deskundigheid op het gebied van de waardestelling van monumentaal erfgoed, waarbij op basis van onderzoek naar de architectuur-historische elementen van het object de rapportage wordt gemaakt die leidt tot de redengevende beschrijving of een quick-scan.
Wij houden toezicht en handhaving op restauratiewerkzaamheden.
Daarnaast leveren we deskundige medewerkers als supervisor/beeldregisseur bij gebiedsontwikkeling.

Wij doen ons werk vanuit de huidige regelgeving, maar zijn ons bewust van de aankomende veranderingen met betrekking tot de Omgevingswet. Ook hierin kunnen onze medewerkers een bijdrage leveren bij het maken van een omgevingsplan als voorloper op het wettelijke kader en het transformeren van huidig beleid naar nieuwe beleidsvormen.
Het onderscheid tussen welstandscommissie en monumentencommissie zal verdwijnen: de wet spreekt nog slechts van een gemeentelijke adviescommissie. De integrale aanpak van ons team speelt hier nu al op in.

Geluid, lucht, geur en externe veiligheid

Bij ruimtelijke ontwikkelingen en vergunningverlening dienen gemeenten rekening te houden met het geluid-, lucht-, en geursaspect. Daarnaast hebben gemeenten steeds vaker behoefte aan een basis voor gebiedsgericht milieubeleid. Geluid, lucht en geur zijn milieuthema die zich lenen voor zo'n aanpak. De expertises worden ingezet voor zowel basistaken als voor verzoektaken
Het beoordelen van externe veiligheidsaspecten maakt integraal onderdeel uit van vergunningverlenings-, toezicht-, en handhavingsprocessen. Deze expertise kan ook worden gebruikt voor advisering op het vlak van externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen en bij beoordeling van externe veiligheidsaspecten in ruimtelijke plannen en bouwplannen en de veiligheidsaspecten die samenhangen met het transport van gevaarlijke stoffen. Ook kan gemeenten ondersteuning worden gegeven bij het opstellen van hun beleidsvisies externe veiligheid.

Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid en energiemanagement adviseren wij gemeenten en provincie. We houden toezicht bij ondernemers op het gebied van energiebesparing en we beoordelen de EED rapportages die de ondernemers moeten indienen.
De ODZOB biedt gemeenten invulling en uitvoering om klimaatdoelstellingen te realiseren door middel van toezicht, vergunningverlening en handhaving. Bij implementatie van de omgevingswet ondersteunt de ODZOB gemeenten bij de kansen die de invoering biedt voor een ambitie op energieneutraliteit. De ODZOB kan, als verzoektaak, gemeenten ondersteunen met het opstellen van duurzaamheidsbeleid, een duurzaamheidsvisie en uitvoeringsprogramma.

Asbesttaken

Per 1 juli 2017 zal het gewijzigde Besluit omgevingsrecht in werking treden waarin is opgenomen dat asbest een basistaak is. De ODZOB gaat in 2017 de asbestsaneringen in de regio Zuidoost controleren conform het regionaal uitvoeringsbeleid asbest. De wijze van toezicht is volledig informatie gestuurd en risico gericht. Zo wordt rekening gehouden met relevante omgevingsfactoren en het naleefgedrag van de asbestsaneerder.
Daarnaast zal er volgens een vastgestelde methode extra aandacht komen voor de aanpak van illegale asbestsaneringen.

Agrofood en leefomgeving

De ODZOB zet haar verbindende en deskundige kwaliteiten in om bij te dragen aan de gewenste 'Transitie duurzame veehouderij' en een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving. Op verzoek van gemeenten en andere overheden (provincie, ministerie en VNG) adviseert de ODZOB onder meer over thema's als:

- geur(hinder), luchtkwaliteit en gezondheid van omwonenden van veehouderijen, ammoniakemissie en de PAS;

- Best beschikbare technieken en emissiearme (stal)systemen, luchtwassers en het elektronisch monitoren;
- de doorwerking van milieuaspecten in de ruimtelijke plannen;
- nieuwe wet- en regelgeving (evaluatie Wet geurhinder en veehouderij, toetsingskader Volksgezondheid, Wet dieraantallen, Omgevingswet, ammoniak en mestbeleid provincie).

Kenmerk is dat de ODZOB nauw betrokken is bij innovaties in beleid, praktijk en techniek. De opgedane kennis en ervaring wordt gedeeld met de regiogemeenten en binnen de ODZOB benut om de kwaliteit en uniformiteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving te verbeteren.

Met 20 deelnemende regiogemeenten wordt in het Werkprogramma Agrofood en Leefomgeving samengewerkt aan onderwerpen op het gebied van veehouderij, milieu en de doorwerking naar de ruimtelijke ordening. Het werkprogramma draait om het delen van kennis, inzichten en casussen. Daarvoor worden 3 – 4 themabijeenkomsten georganiseerd (bestuurlijke en ambtelijke deelneming) waarin aandacht is voor de hiervoor genoemde thema's. Daarnaast worden in notities en memo's de betekenis of de gevolgen van nieuwe wetgeving of jurisprudentie geduid. De gemeenten kunnen van gezamenlijk gedeelde kennis en inzichten gebruik maken voor de eigen meningsvorming, beleidsvoorbereiding en afwegingen bij de besluitvorming. Zo nodig wordt door de gemeenten uit de regio Zuidoost-Brabant een sterk signaal afgeven naar de VNG, provincie en/of ministeries over agrarische vraagstukken.

Op verzoek van individuele gemeenten worden geurgebiedsvisies opgesteld ten behoeve van een gemeentelijke geurverordening of evaluaties uitgevoerd met het oog op de luchtkwaliteit en volksgezondheid. Deze worden gevisualiseerd op kaarten (geurkaarten, fijn-stofkaarten, endotoxinekaarten etc). Deze kaarten kunnen via de webapplicatie Omgevingsatlas van de ODZOB worden benaderd.

Brabant breed neemt de ODZOB deel aan het BPO-speerpunt programma Transitie zorgvuldige veehouderij. Met de provincie, de andere twee Omgevingsdiensten en de gemeenten wordt samengewerkt aan een goede vergunningverlening, adequaat toezicht en handhaving en een goede verbinding hiertussen. Het speerpunt richt zich op kennisuitwisseling en afstemming op VTH gebied. Om zo de deskundigheid van medewerkers van de gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten en provincie op peil te houden en te verbeteren. Hiervoor worden onder meer handreikingen ontwikkeld, informatiebijeenkomsten georganiseerd en nieuwe ideeën in pilots getest.

De gemeenten kunnen gebruik maken van het supportnetwerk bij knelpunten veehouderij en kwaliteit van de leefomgeving. Hiervoor is een pool van de deskundigen (proces en inhoud) beschikbaar om in een dialoog tussen veehouderij en omwonenden tot een oplossing te komen van ervaren problemen (vaak geuroverlast, maar ook vrachtverkeer of andere vormen van hinder).

<u>Bouw- en woningtoezicht</u>

Ten aanzien van bouw en woningtoezicht voert de ODZOB de volgende werkzaamheden uit::

- Uitvoeren, al dan niet onder mandaat, van alle werkzaamheden uit op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving voor bouwen.
- Verzorgt van specialistische adviezen op het gebied van vergunningverlening bouwen. Dit zijn adviezen op het gebied van het Bouwbesluit, constructieve veiligheid en brandveiligheid. Deze beoordeling vindt voor sommige gemeenten plaats op locatie en voor andere gemeenten vanuit het kantoor van de ODZOB.

- Ondersteuning van gemeenten op projectbasis met de uitvoering van regulier bouwtoezicht, maar ook voor complexe projecten. Dit gebeurt op locatie en werkwijze van de betreffende gemeente.

RO

We spelen in op de vragen die gemeenten stellen om de leefomgevingsaspecten te borgen in het bestemmingsplan. Daarbij geven we advies over leefomgevingscomponenten in de ruimtelijke ordening bij gemeenten. Dit kan in de vorm van het beoordelen van bestemmingsplannen of het opstellen van de milieuparagrafen bij bestemmingsplannen. In het verleden was het vaak zo dat leefomgevingsaspecten niet geregeld konden worden in bestemmingsplannen. De trend is nu dat het steeds vaker voor komt dat een bestemmingsplan regels stelt over niet strikt ruimtelijke zaken. Dit betreft bijvoorbeeld milieu- en natuuraspecten, maar ook aspecten als parkeren, evenementen, waardevolle bomen en omgevingskwaliteiten. Zaken die veelal ook in sectorale wetgeving zijn te vinden. Deze ontwikkeling van de verbreding van de reikwijdte van het bestemmingsplan sluit goed aan bij de komende Omgevingswet. De Omgevingswet heeft immers tot doel een integraal kader te bieden voor alle aspecten die met de omgeving in brede zin te maken hebben. Daarnaast stellen we planMERren en m.e.r.-beoordelingen op voor bestemmingsplannen of toetsen deze.

Ecologie

Vanaf 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht. Deze wet vervangt 3 wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en faunawet. Door de komst van de Wet natuurbescherming breidt de provinciale opdracht voor toezicht en handhaving zich van gebiedsbescherming uit naar soortenbescherming (ontheffingen). Voor gemeenten zal het belang van een goede uitvoering van de taken ook toenemen met de decentralisatie van het natuurbeleid naar de provincies. Onder de huidige natuurwetgeving hebben gemeenten al de plicht om te toetsen op volledigheid, de informatieplicht en het toezien op de afgegeven verklaring van geen bedenkingen ingeval van een aangehaakte wabo-procedure (gebieds- en soortbescherming). Deze taak zal zich verder ontwikkelen de komende jaren, waarbij de ODZOB een bijdrage kan leveren vanuit vergunningverlening, advisering beleid, ruimtelijke ordening, toezicht en handhaving.

Basistaken en verzoektaken

Bovengenoemde werkzaamheden worden deels als basistaak en deels als verzoektaak uitgevoerd.

Wat mag het kosten?

De baten voor programmadeel Opdrachten (basis- en verzoektaken) bestaan uit de bij de afnemers voor opdrachten in rekening te brengen bedragen. De specificatie (naar werkprogramma's en losse opdrachten, maar ook naar de verschillende deelnemers en de niet-deelnemers) van deze bedragen is weergegeven in bijlage 1.

De baten voor het programmadeel Opdrachten zijn onderstaand weergegeven. Voor toelichting op de baten en lasten van dit programmadeel zie paragraaf 3.1.2.

Raming van baten en lasten; Programmadeel Opdrachten * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten[1)]			
Basistaken	4.779.622	5.262.564	5.255.533
Verzoektaken	10.440.185	9.911.335	10.766.244
Totaal baten	15.219.808	15.173.899	16.021.777
Lasten			
Basistaken	nvt	5.273.899	3.573.576
Verzoektaken	nvt	9.932.683	7.320.663
Totaal lasten	nvt	15.206.581	10.894.239
Saldo programmadeel	**nvt**	**-32.682**	**5.127.538**

[1)] De gerealiseerde baten 2016 zijn weergegeven excl. in rekening gebrachte externe programmakosten

2.2.1.2 Programmadeel Collectieve taken

Wat willen we bereiken

Collectieve taken zijn taken die op verzoek van en in samenspraak met de deelnemers voor het collectief worden uitgevoerd. Het betreft taken waar een duidelijk voordeel ligt in of noodzaak is voor een gezamenlijke aanpak (schaalvoordelen, gemeentegrens overschrijdend, bundeling van expertise e.d.). Hiermee wordt standaardisatie en daarmee efficiency verkregen. Jaarlijks wordt er een werkplan met doelen en acties opgesteld.

Wat gaan we ervoor doen

- Uitvoering van werkzaamheden die voortvloeien uit afspraken in het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO) die onder andere betrekking hebben op de zorgvuldige veehouderij, risicorelevante bedrijven, de aanpak ter voorkoming van milieuschade door dumpingen van drugsafval en het verbod op asbestdaken;
- Inzet van een klachtendienst met 24-uursbereikbaarheid/consignatieregeling. De ODZOB draagt zorg voor 24-uurs intake via de milieuklachtencentrale en de beschikbaarheid van deskundig personeel dat 24 uur per dag ter plaatse kan komen voor het registreren, beoordelen en afhandelen-/ uitvoeren van meldingen, klachten, ongewone voorvallen en metingen.
- Inzet op het gebied van ketenhandhaving. Voor gebiedsoverschrijdende problemen is ketenhandhaving de enige manier om effectief te handhaven. De ODZOB heeft een centrale en sturende rol op basis van een risicogerichte prioritering voor met name de thema's asbest en bodem. De inzet wordt samen met de andere omgevingsdiensten, de politie en het openbaar ministerie uitgevoerd;
- het coördineren en faciliteren van de handhavingssamenwerking waaronder het opdrachtgeversplatform (OGP), het delen van de binnen de ODZOB beschikbare kennis als landelijk en regionaal kenniscentrum en het uitvoeren diverse samenwerkingsprojecten met andere omgevingsdiensten, politie, brandweer en overheidsorganisaties (bv tankstations, garagebedrijven, indirecte lozingen en vuurwerkbedrijven).
- De inzet voor Samen Sterk in Brabant (SSiB), en daarmee de inzet van een actieve, professionele en effectieve netwerkorganisatie, die er op gericht is om naleefgedrag te bevorderen en de afgesproken doelen in het buitengebied van Noord-Brabant te behalen.

Wat mag het kosten

De raming voor de lasten en baten voor de collectieve taken voor 2018 is in onderstaande tabel weergegeven. Eind 2017 wordt een nieuw programma voor collectieve taken ter goedkeuring aan het AB voorgelegd.

Raming van baten en lasten; Programmadeel Collectieve taken * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
Inzet uren	442.589	425.122	635.267
Inzet middelen (programmakosten 7.1)	320.590	98.000	136.030
Totaal baten	763.180	523.122	771.297
Lasten			
Lasten programmadeel	nvt	524.038	567.989
Totaal lasten	nvt	524.038	567.989
Saldo programmadeel	**nvt**	**-916**	**203.308**

Voor toelichting op de baten en lasten voor Programmadeel Collectieve taken zie paragraaf 3.1.2. Voor het overzicht van de bijdragen van de diverse deelnemers aan de collectieve taken, zie bijlage 1.

2.2.1.3 Programmadeel Intensiveringsprogramma

Wat willen we bereiken
Het intensiveringsprogramma wordt ingezet om te kunnen investeren in de ontwikkeling en innovatiekracht van de dienst en daarmee de gewenste kwaliteit te kunnen leveren met betrekking tot de werkzaamheden die de ODZOB voor deelnemers uitvoert (en die met het van kracht worden van de Wet VTH ook wettelijk verplicht zijn). Daarmee wordt ingespeeld op de majeure ontwikkelingen die spelen op het terrein van de fysieke leefomgeving

Wat gaan we ervoor doen?
De komende jaren zal er diverse nieuwe wet- en regelgeving (landelijk en provinciaal) op ons afkomen waar de ODZOB samen met de deelnemers op dient te anticiperen, daarbij rekening houdend met regionale en lokale ontwikkelingen. Zo treedt op 1 juli 2017 de wijziging van het Besluit omgevingsrecht in werking, hierin wordt wettelijk vastgelegd welke taken basistaken zijn die bij de omgevingsdiensten moeten worden belegd. Daarnaast worden er procescriteria vastgelegd waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen. Vervolgens zal naar verwachting in 2019 de Omgevingswet in werking treden.

Op basis van genoemde ontwikkelingen zal de ODZOB zich samen met de deelnemers de komende jaren richten op:
1. de integrale werkwijze van de toekomstige Omgevingswet (deelprojecten, raming € 67.000);
2. het Besluit Omgevingsrecht met vastlegging van het basistakenpakket en de procescriteria (raming € 61.000);
3. de regionale harmonisatie VTH-taken o.b.v. risicoreductie (raming € 48.000);
4. ICT en informatievoorziening als randvoorwaardelijk voor 1 t/m 3 (raming € 126.842).

Nadere invulling van bovengenoemde thema's voor 2018 zal in de ambtelijke/bestuurlijke werkconferentie van oktober 2017 en gezamenlijk met het Opdrachtgeversplatform van de ODZOB plaatsvinden.

Wat mag het kosten
De raming voor de middelen voor het intensiveringsprogramma voor 2018 is in onderstaande tabel weergegeven.

Raming van baten en lasten; Programmadeel Intensiveringsprogramma * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
Inzet uren	344.565	298.979	302.842
Inzet middelen	17.203	0	0
Totaal baten	361.768	298.979	302.842
Lasten			
Lasten programmadeel	nvt	299.623	205.922
Totaal lasten	nvt	299.623	205.922
Saldo programmadeel	**nvt**	**-644**	**96.920**

Voor een verdere toelichting op de finaciële cijfers betreffende dit deelprogramma, zie paragraaf 3.1.2. Het overzicht van de bijdrage per deelnemer aan het intensiveringsprogramma is opgenomen in bijlage 1.

2.2.2 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen. Voor toelichting op deze cijfers zie paragraaf 3.1.2.

Algemene dekkingsmiddelen * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
Algemene dekkingsmiddelen	564.393	208.333	40.000
Totaal baten	564.393	208.333	40.000
Lasten			
Algemene dekkingsmiddelen	nvt	nvt	nvt
Totaal lasten	nvt	nvt	nvt
Saldo algemene dekkingsmiddelen	**564.393**	**208.333**	**40.000**

Deze post betreft de opbrengsten uit doorbelaste garantiesalarissen. In begroting 2017 was deze post opgenomen als post: “Baten uit doorbelaste kosten”.

2.2.3 Kosten van de overhead

Vanaf begrotingsjaar 2018 schrijft het BBV voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot. Zij maken aan de lastenkant geen deel meer uit van de beleidsprogramma’s. Zo wordt meer inzicht gegeven in de totale kosten van overhead voor de gehele organisatie.

Om te kunnen vaststellen welke kosten tot de overhead kunnen worden gerekend, is in het BBV een definitie van de overhead geïntroduceerd. Deze definitie luidt: *“alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”*. Door deze definitie te gebruiken kan een eenduidig inzicht worden gegeven in de kosten die direct zijn toe te rekenen aan bepaalde beleidsprogramma’s / taakvelden.

De volgende kosten dienen tot de overheadkosten te worden gerekend:

- Leidinggevenden primair proces (hiërarchisch);

- Financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie;
- P&O / HRM;
- Inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement);
- Interne en externe communicatie (m.u.v. klantcommunicatie);
- Juridische zaken (bedrijfsvoering, of bedrijfsvoeringstaak op afdeling);
- Bestuurszaken en bestuursondersteuning;
- Informatievoorziening en automatisering (ICT) (voor zover niet direct toe te rekenen);
- Facilitaire zaken en huisvesting;
- DIV;
- Managementondersteuning primair proces;

Door de overhead te centraliseren, worden de lasten van de beleidsvelden in de overige programma's fors lager vanaf 2018. Op de baten heeft deze verandering geen invloed, aangezien de (delen van) programma's evenals voorheen afgerekend worden tegen integraal tarief.

- *Wat mag het kosten:*

Overhead * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
Overhead	nvt	nvt	0
Totaal baten	nvt	nvt	0
Lasten			
Overhead	nvt	nvt	5.392.766
Totaal lasten	nvt	nvt	5.392.766
Saldo overhead	**nvt**	**nvt**	**-5.392.766**

Zie bijlage 2 voor een gedetailleerd overzicht m.b.t. kosten van de overhead.

2.2.4 Heffing Vennootschapsbelasting

Op basis van de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen geldt per 1 januari 2016 belastingplicht voor overheidsondernemingen. Dit betekent dat vanaf dat moment overheden mogelijk over de winst van (een deel van) hun activiteiten vennootschapsbelasting (Vpb) dienen af te dragen. Het gaat daarbij om (geclusterde) activiteiten die voor de VPB kwalificeren als onderneming en waar op geen objectvrijstellingen van toepassing zijn.

Deze wetgeving is ook van toepassing op de ODZOB. In 2016 heeft de ODZOB in samenwerking met een extern adviseur haar activiteiten geïnventariseerd. De eerste uitkomsten van deze inventarisatie en de uitkomsten van het afstemmingsoverleg met de belastingdienst leren dat daar waar in 2016 de activiteiten van de ODZOB kwalificeren als onderneming, er waarschijnlijk sprake is van een objectvrijstelling. De definitieve jaarrekening 2016 zal hier uitsluitsel over geven. Jaarlijks zal deze inventarisatie opnieuw bekeken moeten worden. Vooralsnog gaat de ODZOB er vanuit dat ook de toekomstige jaren er geen sprake zal zijn van vennootschapsbelasting.

- *Wat mag het kosten?*

Heffing VPB * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
VPB	nvt	nvt	nvt
Totaal baten	nvt	nvt	nvt
Lasten			
VPB	0	pm	pm
Totaal lasten	0	pm	pm
Saldo VPB	**0**	**pm**	**pm**

2.2.5 Onvoorzien

De ODZOB heeft een post onvoorzien ad € 75.000,- in de begroting opgenomen.

Onvoorzien * bedragen x 1€

Omschrijving	Realisatie 2016 na tariefscorrectie	Begroting 2017	Begroting 2018
Baten			
Onvoorzien	nvt	nvt	0
Totaal baten	nvt	nvt	0
Lasten			
Onvoorzien	nvt	nvt	75.000
Totaal lasten	nvt	nvt	75.000
Saldo Onvoorzien	**nvt**	**nvt**	**-75.000**

In de begroting 2017 was een post van dezelfde omvang onder het programma 'Opdrachten' opgenomen. Echter volgens de nieuwe richtlijnen van het BBV dient de post onvoorzien apart in het programmaplan getoond te worden.

2.3 Paragrafen

In het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten is opgenomen dat in de Beleidsbegroting ten minste de volgende paragrafen opgenomen dienen te worden:

- Lokale heffingen;
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Onderhoud kapitaalgoederen;
- Financiering;
- Bedrijfsvoering;
- Verbonden partijen;
- Grondbeleid.

2.3.1 Lokale heffingen

De ODZOB is door enkele deelnemers gemandateerd om de leges te heffen. De inning vindt plaats door het bevoegd gezag, in de deelnemer zelf. Evenals vorig jaar is uitgangspunt voor begroting 2018 dat het innen

van leges steeds belegd is bij de verantwoordelijke opdrachtgever. In de begroting 2018 is geen rekening gehouden met het eventueel onderbrengen van deze taken bij de ODZOB.

2.3.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.3.2.1 Inleiding

In de Financiële Verordening Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant is geregeld dat de kaders voor het financieel risicomanagement, het opvangen van risico's door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen en de gewenste weerstandscapaciteit dienen te worden vastgelegd in een nota "weerstandsvermogen en risicomanagement". Deze nota is vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur op 12 december 2013.

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten laat gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen vrij in het inkleuren van de begrippen risico, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen. Deze organisaties, waaronder ook de ODZOB, dienen zelf risico's en de weerstandscapaciteit in beeld te brengen.

2.3.2.2 Weerstandsvermogen

Bufferfunctie/egalisatiefunctie

In artikel 30 lid 4 van de GR is ten aanzien van een negatief resultaat het volgende bepaald:
"Het algemeen bestuur kan besluiten de blijkens de jaarrekening behaalde negatieve resultaten geheel of ten dele:

a. Af te boeken van reserves, voor zover aanwezig;
b. Ten laste te brengen van de deelnemers naar rato van ieders afname (=omzet) in het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft."

Dit betekent dat elke deelnemer naar proportie van zijn omzet deelneemt in bovengenoemde risico's.
In beginsel hoeft de ODZOB niet zelf te beschikken over een buffer om financiële risico's op te vangen. Er kan immers een beroep gedaan worden op de deelnemers. Dit is evenwel vanuit praktisch oogpunt niet gewenst. Een negatief exploitatieresultaat zou steeds bij de deelnemers tot begrotingsoverschrijding dan wel begrotingswijziging met alle vertraging en verstoring van dien leiden.
Om adequaat en effectief te kunnen reageren op de financiële risico's zal de ODZOB moeten beschikken over een financiële buffer die dienst doet als een "egalisatiereserve". Hierdoor is de ODZOB in staat om risico's (binnen de door de deelnemers vooraf gestelde kaders) zelf op te vangen zonder dat dit leidt tot verstoring bij de deelnemers.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit wordt gedefinieerd als de middelen en mogelijkheden waarover de ODZOB kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. Het is een buffer om er voor te zorgen dat de organisatiedoelstellingen niet in gevaar komen, als risico's werkelijkheid worden.
Conform de uitgangspunten van de nota "weerstandsvermogen en risico management", rekent de ODZOB alleen de algemene reserve tot de weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de risico's (benodigde weerstandscapaciteit) die de ODZOB loopt. Voor het beoordelen van het weerstandsvermogen

is inzicht nodig in zowel de omvang en de achtergronden van de mogelijke risico's als ook in de beschikbare weerstandscapaciteit.

De ratio tussen de beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit (op basis van geïnventariseerde risico's) geeft een indruk van het weerstandsvermogen van de ODZOB.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Als norm voor het weerstandsvermogen wordt volgens de nota "weerstandsvermogen en risico management" een ratio tussen 1,0 en 1,4 gehanteerd. Inmiddels heeft het AB in de vergadering van 26 november ingestemd met de kadernota waarin een ratio van 1,0 werd voorgesteld.

Algemene reserve

Op basis van de risico-inventarisatie die de ODZOB heeft gemaakt (zie volgende paragraaf), is aan de hand van bovengenoemde ratio voor het weerstandsvermogen de streefwaarde voor de beschikbare weerstandscapaciteit (=algemene reserve) bepaald op € 1,26 mln.
In deze paragraaf wordt uiteengezet hoe de algemene reserve zich ontwikkelt t.o.v. deze streefwaarde. De algemene reserve bedraagt ultimo 2016 € 1,09 mln. De voorlopige cijfers van 2016 tonen (na hercalculatie van de tarieven) een nihil resultaat, waarbij het voornemen bestaat om de algemene reserve op het gewenste peil te brengen en ten behoeve hiervan een deel van de bestemmingsreserve voor egalisatie verlofkosten aan te wenden (herbestemming). Volgens deze aannames en inzichten bereikt de ODZOB het streefniveau van de algemene reserve reeds begin 2017 vóór vaststelling van het jaarresultaat 2016:

Algemene reserve per ultimo 2016	€ 1,09 mln.
Voorgenomen herbestemming van bestemmingsreserve voor egalisatie verlofkosten	€ 0,17 mln.
Resultaat 2017 volgens actuele inzichten (na hercalculatie tarieven)	€ 0,0 mln.
Totaal	€ 1,26 mln.

Aangezien de streefwaarde voor de algemene reserve in 2017 reeds bereikt wordt is er geen aanleiding om de opslag op de verkooptarieven in 2018 toe te passen.

2.3.2.3 Risicomanagement

Risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen.

Hierdoor kunnen goed onderbouwde keuzes gemaakt worden met betrekking tot:

- Welke risico's gedragen kunnen worden?
- Welke beheersmaatregelen kunnen getroffen worden?
- Welke middelen moeten, ter afdekking van risico's, gereserveerd worden?

De wijze waarop met risico's wordt omgegaan kent de volgende alternatieven:

- Vermijden (bijvoorbeeld: stoppen met bepaalde activiteiten)
- Beheersen (bijvoorbeeld: maatregelen treffen door processen, procedures of organisatiecultuur aan te passen)

- Overdragen (bijvoorbeeld: verzekering afsluiten of activiteit uitbesteden)
- Accepteren

Verzekerde risico's

De ODZOB heeft een aantal risico's overgedragen door de volgende verzekeringen af te sluiten:

- Aansprakelijkheid bedrijven (Dekking voor Personen- en zaakschade voor een bedrag van maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar. Dekking vermogensschade maximaal € 5 mln. per aanspraak, gelimiteerd tot € 10 mln. per verzekeringsjaar.250.000 per aanspraak)
- Goed werkgeverschap (Dekking € 2.500.000 per aanspraak)
- Computerverzekering
- Inboedelverzekering
- Reconstructie administratie

Risico's

Het management van de ODZOB heeft in de loop van 2015 met behulp van een externe adviseur de risico's waaraan de ODZOB is blootgesteld geïnventariseerd. Het management heeft in het kader van de opstelling van jaarrekening 2016 en begroting 2018 onlangs deze inventarisatie geactualiseerd. De uitkomsten van de inventarisatie zijn weergegeven in navolgende tabel. In deze tabel zijn alle risico's opgenomen die niet binnen de normale bedrijfsvoering opgelost kunnen worden (dit zijn in de gehanteerde methodiek alle risico's met een score groter dan 6). Opgemerkt dient te worden dat de tabel inzicht geeft in de verwachtingswaarde van de risico's. Wanneer een risico zich daadwerkelijk voordoet zal het effect groter zijn dan de verwachtingswaarde, de waarde waarin de kans dat het verschijnsel zich voordoet is verrekend.

Samenvatting geinventariseerde risico's ODZOB	Beheersmaatregel	classificering			4) verwachting
		1) kans	2) effect in €	3) score	waarde in €
a. Strategische risico's					
1.1 Bezuinigingen gemeentes en provincie welke leiden tot een omzet verlaging.	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.662.500	12	665.000
1.3 Mutatie in werk, bijvoorbeeld taken Wbb / deregulering / lokaal beleid; t.z..t Omgevingswet	Deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties dergelijke situaties; en zorgen dat capaciteit aangepast kan worden door te werken met flexibele schil.	60%	350.000	8	210.000
1.6 Verlies takenpakket aan kleine samenwerkingsverbanden en andere concurrenten	In algemene zin zal dit risico moeten worden opgevangen door een aanpassing in de werkorganisatie (bezuiniging, ombuiging, nieuwe omzet) voor de daarop volgende begrotingsperiode. Korte termijn frictiekosten zouden opgevangen moeten kunnen worden vanuit het weerstandsvermogen.	40%	1.000.000	12	400.000
2 Niet realiseren van doelstellingen efficiency, standaardisatie, uitvoeringsbeleid, uniformiteit	Helder communiceren van de behoeften en voorwaarden voor succes, en de deelnemers d.m.v. goede communicatie overtuigen van de consequenties	40%	800.000	9	320.000
b. Informatie risico's					
c. Imago/politieke risico's					
4 Onvoldoende kwaliteit geleverde producten / adviezen		40%	100.000	6	40.000
d. Materiële risico's					
e. Procedure risico's					
f. Aansprakelijkheidsrisico's					
8.2 Optreden personeel	Belangrijk is met name de zorg voor het kapitaal van de ODZOB dat bestaat uit deskundige medewerkers. Strategische personeelsplanning, individuele begeleiding personeel en voldoende aandacht voor met name opleidingen. Ook met betrekking tot communicatie en integriteit.	40%	100.000	6	40.000
g. Financiële risico's					
9.1 Kosten ontwikkeling ICT voorzieningen	Strategische ICT planning maken voor komende 5 jaar, elk jaar actualiseren en actieplan voor komend jaar opstellen. Aansluiten bij regionale aanbestedingen.	40%	250.000	6	100.000
9.3 Indexering begroting politieke discussie	Zo efficiënt mogelijk werken. Door goede communicatie met de deelnemers bewerkstelligen dat een realistische begroting met realistische indexering wordt vastgesteld.	40%	160.000	6	64.000
h. Letsel en veiligheidsrisico's/Arbo en arbeidsrisico's					
i. Personeelsrisico's					
12.2 Mis-match personeel versus werk, inclusief boventalligen	Goede monitoring ontwikkelingen verwerken in strategisch personeelsplan en tijdig anticiperen door juiste opleidingen en personeelsmaatregelen	40%	220.000	6	88.000
Totaal risico's categorie 6 t/m 12			€ 4.422.500		€ 1.927.000

Toelichting bij de kolommen:

1) Voor elk van de risico's is een kans bepaald. Hiervoor zijn een 4-tal categorieën vastgesteld (5, 15, 40 en 60%). Aan deze kansen zijn respectievelijk de volgende wegingsfactoren toegekend: 1, 2, 3, 4. Situaties die zich zeker voordoen zijn niet als risico benoemd.
2) Voor elk van de risico's is ingeschat wat het effect in euro's is wanneer het fenomeen zich daadwerkelijk voordoet. Aan de hand van de omvang van het effect is ook hier een wegingsfactor toegekend:
   < € 100.000 wegingsfactor 1
   € 100.000 - € 500.000: wegingsfactor 2
   € 500.000 - € 1.000.000: wegingsfactor 3
   > 1.000.000: wegingsfactor 4
3) Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging van de wegingsfactor uit 1) en 2) een totaalscore bepaald. Deze totaalscore is een indicatie voor de ernst van het risico.
4) Voor elk van de risico's is door vermenigvuldiging kans en effect de verwachtingswaarde bepaald.

Toelichting bij de rijen:

Elke rij bevat een categorie geïdentificeerde risico's. Wanneer de totaalscore van de betreffende categorie < 6 is, is het risico verder niet opgenomen. De regel is dan verder blanco. De totale verwachtingswaarde van de risico's met score < 6 bedraagt circa € 296.000, -.

In de kadernota werd voorgesteld om bij de vaststelling van de streefwaarde voor de algemene reserve geen rekening te houden met het risico dat bestaat uit het feit dat bezuinigingen bij gemeenten en provincie kunnen leiden tot minder opbrengsten bij de ODZOB. Dit betreft risiconummer 1.1. uit de tabel en heeft een verwachtingswaarde van € 665.000,-. Aangezien dit risico meer in de invloedsfeer van de deelnemers dan van de ODZOB ligt, is voorgesteld om dit risico ook daar te beleggen, en bij de vaststelling van de na te streven weerstandscapaciteit dit risico niet mee te nemen.
Het totaal van de verwachtingswaarden van de risico's met score 6 t/m 12 uit de tabel wordt dan met € 665.000,- verlaagd en bedraagt als gevolg daarvan € 1.262.000,- in plaats van € 1.927.000,-. Als gevolg hiervan dienen de deelnemers zelf in hun risicoparagraaf rekening te houden met bovengenoemd risico van € 665.000,-
Voordeel van een dergelijke benadering is dat de ODZOB op termijn beschikt over een beperkte weerstandscapaciteit om risico's op te kunnen vangen terwijl de deelnemers zich er van bewust blijven dat ook zij een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben om werk bij de ODZOB te blijven neerleggen.

2.3.2.4 Kengetallen

Volgens het besluit van 15 mei 2015 tot wijziging van het BBV dient de ODZOB in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing kengetallen op te nemen. Dit teneinde de transparantie van de begroting te vergroten. Om deze kengetallen te kunnen bepalen is een geprognotiseerde balans opgesteld. Deze is opgenomen onder paragraaf 3.5.2 "Geprognotiseerde begin- en eindbalans". De kengetallen en bijbehorende beoordeling volgen onderstaand.

Kengetallen

	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Mjr 2019	Mjr 2020	Mjr 2021
Netto schuldquote	-3,8%	-1,7%	-2,5%	-4,3%	-6,2%	-4,9%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	-3,8%	-1,7%	-2,5%	-4,3%	-6,2%	-4,9%
Solvabiliteitsratio	15,7%	18,2%	18,5%	18,7%	18,9%	19,1%
Structurele exploitatieruimte	0,7%	2,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
Netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de ODZOB ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Een negatief percentage geeft aan dat er per saldo geen sprake is van een netto schuld maar een positief saldo.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
Aangezien de ODZOB geen verstrekte leningen heeft, is dit kengetal gelijk aan de ongecorrigeerde versie.

Solvabiliteitsratio
De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de ODZOB in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van de ODZOB bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten. Met de keuze van het Algemeen Bestuur om de algemene reserve te maximeren, en ook de bestemmingsreserves te reguleren, is indirect ook gekozen om niet te sturen op de solvabiliteitsratio.

Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte de ODZOB heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten.
De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage. Het percentage is licht dalend als gevolg van het wegvallen van de incidentele baten uit garantiesalarissen.

Grondexploitatie
Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
Bij de ODZOB is geen sprake van grondexploitatie en daarmee is dit kengetal niet van toepassing.

Belasting capaciteit
De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid.
De ODZOB heeft geen mogelijkheid tot het heffen van opcenten of OZB. Het kengetal voor belasting capaciteit is daarmee niet van toepassing voor de ODZOB dan wel is gelijk aan nul

Beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.
De kengetallen van de ODZOB zijn in lijn met de positie van de ODZOB als jonge organisatie.
De organisatie heeft in de eerste jaren van haar bestaan een beperkt eigen vermogen opgebouwd en is gedeeltelijk gefinancierd met vreemd vermogen. Dit komt tot uiting in de solvabiliteitsratio. Voor de toekomst wordt de uitkomst van de solvabiliteitsratio voor een belangrijk deel bepaald door het beleid ten aanzien van de opbouw van de algemene reserve. Door de algemene reserve te maximeren en de bestemmingsreserves te reguleren is indirect besloten om niet te sturen op de solvabiliteit.
De structurele exploitatieruimte is een ratio die voor de ODZOB slechts beperkte informatiewaarde heeft. Immers het is moeilijk te beoordelen of de structurele baten zich ook daadwerkelijk als structureel zullen gedragen. De deelnemers kennen grote vrijheid om opdrachten al dan niet bij de ODZOB te plaatsen, waardoor de baten sterk beïnvloed kunnen worden. Ook het al dan niet voortzetten (of omzetten in een andere vorm van middelen) van het intensiveringsprogramma heeft belangrijke invloed op de ontwikkeling van de baten.

2.3.3 Onderhoud kapitaalgoederen
Voor de ODZOB is dit niet van toepassing omdat het kantoor waarin de ODZOB gehuisvest is, wordt gehuurd en er verder geen voor deze paragraaf relevante activa zijn.

2.3.4 Financiering
In deze paragraaf worden de ontwikkelingen en uitgangspunten gepresenteerd met betrekking tot kasgeldlimiet, rente, geldleningen en beleid ten aanzien van treasury.

2.3.4.1 Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de rente-ontwikkeling op de begroting van de ODZOB is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

2.3.4.2 Rentetoerekening

In het BBV is opgenomen dat de paragraaf financiering van de begoting en de jaarstukken inzicht moet geven in:

- de rentelasten;
- het renteresultaat;
- de wijze waarop rente wordt toegerekend aan investeringen, grondexploitaties en projecten.

Om dit inzicht te verschaffen is onderstaand schema hier opgenomen.

Renteschema * bedragen x 1€

a	De externe rentelast over de korte en lange financiering		22.000
b	De externe baten (idem)		0
	Saldo rentelasten en rentebaten		22.000
c1	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
c2	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
c3	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			0
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		22.000
d1	Rente over eigen vermogen		0
d2	Rente over vreemd vermogen		0
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		22.000
e	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		-22.000
f	Renteresultaat op taakveld Treasury		0

In dit schema is conform de aanbeveling in de BBV-notitie rente 2017 de aan de taakvelden toegerekende rente in mindering gebracht op de externe rentelasten die drukken op het taakveld Treasury.
Aangezien er geen rentebaten voorzien worden, resulteert dit in een renteresultaat van nul.
De aan taakvelden toe te rekenen rente wordt geheel aan het taakveld overhead toegerekend. Dit als gevolg van het feit dat vrijwel alle activa van de ODZOB volgens de definitie van het BBV gerelateerd zijn aan het taakveld overhead.

2.3.4.3 Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) heeft de wetgever de kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote impact hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar.
Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal.

Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Dit betekent voor de ODZOB dat het maximale saldo in 2018 € 1,4 mln. mag bedragen. Uit onderstaande tabel blijkt dat de ODZOB binnen deze norm blijft.

Kasgeldlimiet * bedragen x 1 €

Omschrijving	ultimo 2016	ultimo 2017	ultimo 2018
1 Vlottende schuld			
- opgenomen gelden < 1 jaar	-	-	-
- schuld in rekening-courant	-	-	-
- door derden gestorte gelden < 1 jaar	-	-	-
- overige schulden / overlopende passiva	486.208	486.208	660.299
- overlopende passiva	7.457.281	6.579.813	6.305.722
Totaal	7.943.489	7.066.021	6.966.021
2 Vlottende middelen			
- contante gelden in kas	-	-	-
- tegoeden rekening courant	3.349.161	1.570.133	1.620.859
- overige uitstaande tegoeden < 1 jaar	4.680.369	4.680.369	4.680.369
- overlopende activa	1.085.469	1.085.469	1.085.469
Totaal	9.114.999	7.335.971	7.386.697
3 Toets kasgeldlimiet			
3.1 Totaal netto vlottende schuld (1 -/- 2)	-1.171.510	-269.951	-420.676
3.2 Toegestane kasgeldlimiet	1.443.172	1.314.480	1.405.145
Ruimte (3.2 -/- 3.1)	2.614.682	1.584.430	1.825.821
Berekening toegestane kasgeldlimiet			
Begrotingstotaal	17.599.657	16.030.243	17.135.916
Normpercentage	8,20%	8,20%	8,20%
Norm	1.443.172	1.314.480	1.405.145

2.3.4.4 Renterisiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld heeft de wetgever de renterisiconorm vastgesteld. De renterisiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen, waaronder de ODZOB is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal.
Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld.Bij de ODZOB is in 2018 geen sprake van herfinanciering.
Zoals uit onderstaande tabel blijkt, blijft de ODZOB ruimschoots binnen deze norm.

Renterisiconorm * bedragen x 1 €

Variabelen		2018	2019	2020	2021
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	0	0	0	0
3	Renterisico (1+2)	0	0	0	0
4	Renterisiconorm	3.427.183	3.427.183	3.427.183	3.427.183
5a	Ruimte onder risiconorm (4 > 3)	3.427.183	3.427.183	3.427.183	3.427.183
5b	Overschrijding risiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening renterisiconorm (4)					
	Begrotingstotaal	17.135.916	17.135.916	17.135.916	17.135.916
	Percentage 20%	3.427.183	3.427.183	3.427.183	3.427.183
	Minimumbedrag conform regeling	2.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000

2.3.4.5 Leningen en kredietfaciliteiten

De ODZOB financiert haar activiteiten voor een belangrijk deel door de werkzaamheden op voorschotbasis te factureren. De ODZOB stuurt voorschotnota's (3 maal per jaar) op basis van het werkprogramma per opdrachtgever. Voor verzoektaken buiten het werkprogramma geldt dat deze maandelijks achteraf worden gefactureerd. De collectieve taken en de taken in het kader van Kwaliteit, innovatie en efficiency worden eenmaal per jaar vooraf gefactureerd.
Voor de posten die buiten de werkprogramma's om in opdracht gegeven worden, dient de ODZOB zelf financiering te regelen.
De ODZOB heeft daartoe een kredietfaciliteit tot maximaal € 1,8 mln. met een contractduur van één jaar, welke steeds stilzwijgend wordt verlengd. De rente is gebaseerd op de 1-maands euribor met een spread van 0,35%. Daarnaast heeft de ODZOB bij de opstart een lening van € 2 mln. euro afgesloten. Deze lening wordt in 4 jaarlijkse termijnen afgelost met een looptijd van 4 jaar. De laatste aflossing zal plaatsvinden op 17 juni 2017. De lening heeft dus geen invloed meer op begroting 2018.
Hoe de financieringsbehoefte van de ODZOB zich ontwikkelt is enerzijds sterk afhankelijk van de mate waarin de deelnemers hun in opdracht te geven werkzaamheden vooraf in werkprogramma's opgeven. Anderzijds is ook de betaaldiscipline van de deelnemers van invloed op de financieringsbehoefte. Tot op heden heeft de ODZOB nog geen gebruik hoeven maken van de laatst genoemde kredietfaciliteit. Nu de lange termijn lening van 2 mln. is afgelost zal de ODZOB mogelijk wel gebruik moeten gaan maken van de kredietfaciliteit van € 1,8 mln. om pieken in de financieringsbehoefte op te vangen.

2.3.5 Bedrijfsvoering

Personeel
Kwaliteit is het bestaansrecht van de ODZOB. De deelnemers in de GR ODZOB hebben in verordeningen kwaliteit VTH vastgelegd aan welke eisen (m.b.t. kritische massa en opleidings- en werkervaringseisen) medewerkers die Wabo-taken uitvoeren moeten voldoen. Primair staat daarom het investeren in kennis, kunde en competenties van ODZOB-medewerkers. Strategische personeelsplanning (SPP) gaat ondersteunen bij het ervoor zorgen dat de juiste medewerker op de juiste plek komt te zitten.
Een andere belangrijke ontwikkeling is de in werking treding van de Omgevingswet in 2019. Dit vereist de nodige aanpassingen van de ODZOB en haar medewerkers. Er zullen andere eisen gesteld worden aan de ontwikkeling van de competenties van de medewerkers. Daarnaast kunnen functies gaan veranderen. De

ontwikkelingen op het gebied van de invoering van de Omgevingswet zullen o.a. meegenomen worden als belangrijke externe ontwikkeling in de SPP.
De ODZOB heeft in 2017 nader invulling gegeven aan strategische personeelsplanning waardoor inzicht is ontstaan in het huidige personeelsbestand (kwantitatief en kwalitatief) en de behoefte aan personeel op de korte en middellange termijn. In 2017 maar ook in 2018 zullen de nodige (individuele) maatregelen getroffen worden om tijdig aan de kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoefte te voldoen. In 2018 zal onverminderd vorm worden gegeven aan de kwalitatieve ontwikkeling van de dienst en haar medewerkers. In het opleidingsplan zal hier inhoud aan worden gegeven.
Om makkelijker aan te kunnen passen aan de wisselende kwantitatieve en kwalitatieve eisen wordt een deel van het personeelsbestand in de vorm van inhuur/flex-contracten voorzien. Het personeelsbestand kent het volgende verloop:

Gemiddelde bezetting * aantal in fte's

POST	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Dienstverband	151,8	152,1	151,7
Inhuur	23,7	15,7	21,2
Totaal	175,5	167,8	172,8

Kwaliteit betekent ook flexibiliteit: de organisatie moet soepel kunnen inspelen op nieuwe vragen en opgaven; om die reden blijft een zekere flexibele schil noodzakelijk. De gewenste omvang daarvan zal gedifferentieerd zijn per vakgebied; wat die omvang moet zijn, wordt bepaald met behulp van de analyses uit de SPP. Wel dient rekening te worden gehouden met mogelijke beperkende maatregelen vanuit de rijksoverheid m.b.t. de inzet van flexibele arbeid. Deze ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de gewenste verhouding tussen vaste medewerkers en inhuur.

De ODZOB verwacht van medewerkers verantwoordelijkheidsgevoel en eigenaarschap voor hun bijdrage aan het eindproduct. Afspreken en aanspreken blijven belangrijke waarden binnen de organisatie.
Verder zal in 2018 ingezet worden op duurzame inzetbaarheid van vitale medewerkers. Het overheidsbeleid is erop gericht om medewerkers langer door te laten werken o.a. door het verhogen van de AOW leeftijd. Daarnaast heeft de overheid en ook de ODZOB te maken met een vergrijzing van het personeelsbestand. Het is een uitdaging voor de ODZOB om de medewerker duurzaam inzetbaar te houden.

Kwaliteit
De nieuwe BOR stelt eisen aan de proceskwaliteit. Dit betekent dat de ODZOB gaat werken aan kwaliteitsborging door processen te standaardiseren en optimaliseren en datakwaliteit verbeteren conform afspraken met deelnemers. Het ontwikkelen van een kwaliteitssysteem, het toezien op de kwaliteit van de informatie die de ODZOB genereert en deelt met anderen (met deelnemers maar ook Inspectieview Milieu en ketenpartners), vergt ook de komende periode een forse inspanning. Het slim en innovatief gebruiken van informatie ten behoeve van risicogericht prioriteren en informatie gestuurde handhaving en het maken van omgevingsanalyses zorgen voor veel meer kwaliteit en diepgang in het reguliere VTH-werk. De capaciteit van de ODZOB kan op die manier slimmer en efficiënter worden ingezet. Voor de juiste informatie worden verschillende bronnen gebruikt en werkt de ODZOB samen met haar deelnemers. Investeringen in de ICT-omgeving zullen onvermijdelijk zijn.

De nieuwe omgevingswet stelt ook eisen aan de inzet van medewerkers en het beschikbaar stellen van kwalitatief goede informatie aan burger en bedrijf. Medewerkers moeten breder inzetbaar zijn, wat meegenomen wordt in de doorontwikkeling van medewerkers. Het beschikbaar stellen van informatie aan burgers en bedrijf vergt samenwerking met onze deelnemers om processen en kwaliteitsnormen voor data af te stemmen en beschikbaar te stellen voor informatiehuizen in het DSO.

Bij het verbeteren van de kwaliteit zal de ODZOB ook input meenemen uit het deelnemerstevredenheidsonderzoek. Dit vindt periodiek plaats bij contactpersonen van de 22 deelnemers. Daarnaast vindt bij het afronden van een opdracht een productevaluatie plaats.

Huisvesting/facilitair
Met de huisvesting van de ODZOB naar de Wal in 2015 is Het Nieuwe Werken concept ingevoerd. Voor 2018 is de verwachting dat huisvesting geen bijzondere aandacht nodig heeft.
Voor wat betreft inkoop zal ingezet worden op verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering. Dit zou in 2018 kunnen leiden tot bijvoorbeeld de inzet van elektrische auto's (aanbesteding dienstauto's vindt plaats in 2017).

ICT
De ODZOB is een dienstverlenende organisatie waar het kernproces vrijwel geheel bestaat uit het registreren, verwerken en leveren van informatie. Deze informatie is
nagenoeg geheel digitaal beschikbaar. Hiermee is de rol van de informatiesystemen (ICT) cruciaal voor de continuïteit, de efficiency en de effectiviteit van de bedrijfsvoering.
Welke informatie wordt geleverd en hoe de systemen hierin ondersteunen (geautomatiseerde werkprocessen), wordt bepaald door:

- Bestuurlijk kader, eisen vanuit de Rijksoverheid en markt-/brancheontwikkelingen (externe factoren);
- Vervangingsinvesteringen en contracten (verplichtingen).

In 2017 is de ICT van de ODZOB naar een volgende fase gebracht, met als belangrijkste kenmerken:

- Gezamenlijk gebruik van informatie / informatiedeling binnen de keten door brede inzet van cloudplatformen (Squit 20/20 Omgevingsdossier, Microsoft Office 365);
- Tijd- en plaats onafhankelijk werken verder ondersteunen door een transitie van vaste naar mobiele werkplekken.

Deze trend zet zich voort in 2018. Dat betekent dat software steeds meer als een abonnement wordt afgenomen, meer mobile devices ingezet worden voor medewerkers en de ICT-ondersteuning "op afstand" beschikbaar is. Deze ontwikkeling heeft ook consequenties voor het huidige ICT team, zowel in capaciteit als in competenties.

Het gezamenlijk gebruik kunnen maken van kerninformatie middels een Omgevingsdossier wordt in 2017 geïmplementeerd. In 2018 verwachten we dat alle deelnemers –al dan niet direct- hiermee werken. Tevens willen we partners in de Regio verbinden met het Omgevingsdossier.
De volledige migratie van SquitXO naar Squit 20/20 is eind 2017/begin 2018 voorzien.
Hoewel we nog niet precies weten hoe het DSO (Digitaal Stelsel Omgevingswet) er precies uit gaat zien, past de ontwikkeling die we met het Omgevingsdossier hebben ingezet wel lijn die we zien ontstaan.
De keuze voor een nieuw DMS valt in 2017, waarna implementatie wordt verwacht in 2017/2018.

De benodigde investering hangt af van de keuzes die gemaakt worden op het gebied van systemen, mogelijke samenwerking met andere overheden en doorlooptijd.

2.3.6 Vennootschapsbelasting

Gemeenten, provincies en waterschappen hebben met ingang van 1 januari 2016 te maken met het feit dat ze mogelijk voor een deel van hun activiteiten vennootschapsbelastingplichtig worden. Dit geldt ook voor gemeenschappelijke regelingen. De ODZOB heeft er voor gekozen om zich in dit implementatietraject te laten begeleiden door een externe deskundige. Inmiddels is een kwalitatieve inventarisatie gemaakt van de activiteiten van de ODZOB. Op basis hiervan en op basis van het afstemmingsoverleg dat plaatsgevonden heeft met de belastingdienst lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat het merendeel van de activiteiten van de ODZOB voor vrijstelling in aanmerking komt. Na de opstelling van de jaarrekening 2016 zal hier uitsluitsel over gegeven kunnen worden. Op dit moment wordt nog geen aanleiding gezien om voor de VPB-heffing een post in de begroting op te nemen.

2.3.7 Overige paragrafen

De paragrafen verbonden partijen en grondbeleid zijn niet van toepassing op de ODZOB.

3 Financiële begroting

3.1 Overzicht van baten en lasten en toelichting

3.1.1 Overzicht van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

	Realisatie 2016 na tariefscorrectie			Begroting 2017			Begroting 2018		
	Baten	Lasten[3]	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma									
Programma Dienstverlening	17.035.264	17.599.657	-564.393	15.996.000	16.030.242	-34.242	17.095.916	11.668.150	5.427.766
Deelprogramma Opdrachten	15.910.316			15.173.899	15.206.581	-32.682	16.021.777	10.894.239	5.127.538
- Basistaken [1]	*4.796.333*			*5.262.564*	*5.273.899*	*-11.335*	*5.255.533*	*3.573.576*	*1.681.957*
- Verzoektaken [2]	*11.113.983*			*9.911.335*	*9.932.683*	*-21.348*	*10.766.244*	*7.320.663*	*3.445.581*
Deelprogramma III, Collectieve taken	763.180			523.122	524.038	-916	771.297	567.989	203.308
Deelprogramma IV, Intensiveringsprogramma	361.768			298.979	299.623	-644	302.842	205.922	96.920
Algemene dekkingsmiddelen	564.393	0	564.393	208.333	0	208.333	40.000	0	40.000
Overhead	0	0	0	0	0	0	0	5.392.766	-5.392.766
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	75.000	-75.000
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	17.599.657	17.599.657	0	16.204.333	16.030.242	174.091	17.135.916	17.135.916	0
Toevoeging en ontrekking reserves									
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	17.599.657	17.599.657	0	16.204.333	16.030.242	174.091	17.135.916	17.135.916	0

[1] De gerealiseerde baten 2016 zijn incl. € 16.711,- aan in rekening gebrachte externe projectkosten.
[2] De gerealiseerde baten 2016 zijn incl. € 673.797,- aan in rekening gebrachte externe projectkosten.
[3] De gerealiseerde lasten 2016 zijn niet nader uitgesplitst in de verschillende (deel) programma's.

3.1.2 Toelichting op het overzicht van baten en lasten

In het overzicht van baten en lasten zijn de baten en lasten per programma weergegeven. Ook de algemene dekkingsmiddelen, overhead, heffing Vpb en onvoorzien zijn conform BBV in dit overzicht opgenomen. Het overzicht resulteert in een saldo van baten en lasten vóór bestemming en na onttrekking c.q. toevoeging reserves, een saldo na bestemming. Beiden worden geraamd op nul.

Onderstaand worden als eerste de algemene gronden toegelicht waarop de ramingen zijn gebaseerd. Vervolgens wordt per programma een toelichting gegeven. Indien zich aanmerkelijke verschillen voordoen tussen de verschillende boek- en begrotingsjaren, dan zullen de oorzaken hiervan nader worden toegelicht. Programma Dienstverlening wordt nader toegelicht aan de hand van de onderliggende programmadelen.

3.1.2.1 Toelichting op algemene gronden waarop ramingen zijn gebaseerd

Algemeen
Baten bestaan uit de vergoeding die opdrachtgevers betalen voor de activiteiten die de ODZOB voor hen uitvoert. Deze activiteiten worden in de vorm van producten en diensten in opdracht gegeven aan de ODZOB. De baten worden geraamd door het geraamde aantal te realiseren uren te calculeren tegen de geldende product-uurtarieven.
In de begroting worden de lasten op dezelfde wijze bepaald. Echter m.i.v. 2018 worden de lasten berekend exclusief de component voor overheadkosten in het tarief. Dit verklaart de saldi tussen baten en lasten die ontstaat in de diverse (deel)programma's. In voorgaande begrotingsjaren was het verschil tussen verkooptarieven en kostentarieven veel geringer en werd vrijwel uitsluitend veroorzaakt door de opslag van € 1,- op de verkooptarieven i.v.m. opbouw van algemene reserves.

Uitgangspunten volgens Beleidsnotitie kaders P&C-documenten 4 regionale GR-en

Onlangs hebben de 4 regionale GR-en een beleidsnotitie kaders P&C documenten opgesteld welke door de besturen van de 4 GR-en is onderschreven. In deze notitie staan een aantal uitgangspunten t.a.v. raming van baten en lasten. Voor de ODZOB staat daarin het volgende beschreven:

- De collectieve budgetten (collectieve taken en intensiveringsprogramma) worden t.o.v. begroting 2017 geïndexeerd volgens de volgende methodiek:

indexering collectieve budgetten

	index	gewicht	gewogen
Lonen	1,4	82%	1,15
Prijzen	0,8	18%	0,14
totaal		100%	1,29

- De overige opdrachten worden per uur afgerekend op basis van het uurtarief dat mede bepaald wordt door de ontwikkeling van de lasten en de omvang van de taken.
- De lastenkant van de begroting wordt aangepast aan de reële ramingen.

Deze uitgangspunten zijn, zoals uit onderstaande blijkt, in deze begroting toegepast. Dit leidt ertoe dat de batenkant van collectieve taken en intensiveringsprogramma minder stijgen dan de tarieven. Als gevolg hiervan neemt het aantal beschikbare uren voor deze taken af.

Productencatalogus en productprijzen

In een productencatalogus zijn de door de ODZOB te leveren producten en diensten omschreven. Voor elk van deze producten en diensten is bepaald welke mix van input van deskundigheid vereist is voor de realisatie hiervan. Op basis van deze mix en de bijbehorende tarieven van de medewerkers die deze deskundigheid bezitten is per product of dienst een uurtarief vastgesteld. Voor enkele producten en diensten zijn vaste prijzen vastgesteld. De ODZOB hanteert deskundigheidsgebonden uurtarieven. De uurtarieven zijn all-in (personeel, personele overhead en overige exploitatiekosten).

Werkprogramma's als basis

In het werkprogramma bepalen de opdrachtgevers de aan de ODZOB op basis van facturering toekomende middelen. In het werkprogramma geeft een opdrachtgever aan welke producten en diensten worden afgenomen van de ODZOB. Daarnaast wordt de geplande urenafname per product of productcategorie geraamd. De raming in de begroting is gebaseerd op de werkprogramma's van het jaar voorafgaand aan de begroting, rekening houdend met tariefswijziging zoals onderstaand toegelicht.

Vaststellen tarieven

Uit de exploitatiebegroting zijn gemiddelde kosten per fte en gemiddelde uurtarieven af te leiden. Deze zijn hieronder weergegeven. Voorheen werd in de begrotingen, in verband met de op te bouwen algemene reserve, steeds gerekend met een opslag van 1 € op de verkooptarieven. Nu de algemene reserve het gewenste peil heeft bereikt is deze opslag in begroting 2018 niet meer noodzakenlijk en daarom conform de uitgangspunten uit de kadernota, niet meer opgenomen.

Berekening gemiddelde uurtarieven * bedragen x 1€

	Direct	Overhead	Totaal
Lasten exclusief onvoorzien	11.668.150	5.392.766	17.060.916
Onvoorzien	0	75.000	75.000
Totaal lasten	*11.668.150*	*5.467.766*	*17.135.916*
-/- Waarvan gedekt uit externe programmakosten	136.030	0	136.030
-/- Algemene dekkingsmiddelen	40.000	0	40.000
Kosten 2018 na dekking uit programmakosten en algemene dekkingsmiddelen	*11.492.120*	*5.467.766*	*16.959.886*
Aantal declarabele uren	181.389	181.389	181.389
Gemiddeld uurtarief	63,4	30,1	93,50

De ontwikkeling van het tarief t.o.v. 2017 is in grote lijnen als volgt te verklaren:

-	Verkooptarief begroting 2017	€	91,32
-	Garantielonen van voormalig SRE-personeel worden niet meer doorbelast, waardoor de kosten voor eigen rekening komen en dus op het tarief drukken	€	1,15
-	Wegvallen boventallige	-/- €	0,57
-	Loonkostenstijging (incl. stijging pensioenpremie)	€	3,13
-	Diverse besparingen	-/- €	0,53
-	Vervallen opslag t.b.v. opbouw Algemene reserve	-/- €	1,00
	Totaal	*€*	*93,50*

De tariefstijging t.o.v. 2017 bedraagt daarmee 2,4 %. Dit terwijl m.n. het niveau van de salariskosten per Fte 4,7% (zie voor toelichting blz.47) hoger is dan voorzien in begroting 2017. Dat de tarieven desondanks niet meer stijgen komt door het vervallen van de opslag voor opbouw van de algemene reserve en door verdere besparingen op overige kosten. De kostenbegroting is zeer sober opgesteld en de realisatie ervan zal een grote uitdaging vormen.

3.1.2.2 Toelichting op programma's

Programma Dienstverlening

De baten en lasten van het Programma Dienstverlening bedragen in 2018 17,10 resp. 11,67 mln.
Het verschil tussen baten en lasten wordt vrijwel geheel veroorzaakt doordat de baten tegen integraal tarief worden berekend (het tarief waartegen de opdrachten worden verrekend met de opdrachtgevers) en de lasten bepaald worden exlusief de kosten van overhead. Onderstaand wordt per deelprogramma (opdrachten, collectieve taken en intensiveringsprogramma) verdere toelichting gegeven.

Deelprogramma opdrachten (basis- en verzoektaken)

Het totaal aan basis-en verzoektaken is voor 2018 qua baten geraamd op 16,0 mln. en is daarmee circa € 0,8 mln. hoger dan voorzien in begroting 2017. Deze stijging wordt zoals uit het navolgende blijkt, veroorzaakt door tariefstijging en door een verhoging van de raming voor opdrachten van deelnemers buiten de werkprogramma's.

Daarmee lijkt de raming van begroting 2018 een realistische en haalbare raming. De specificatie van de basis- en verzoektaken naar de diverse opdrachtgevers is opgenomen in bijlage I.
Onderstaand volgt een toelichting op de afzonderlijke delen basistaken en verzoektaken
Het saldo tussen baten en lasten wordt steeds vrijwel geheel veroorzaakt door de toepassing van de nieuwe BBV-richtlijnen, waardoor de kosten van (deel)programma's exclusief overheadkosten getoond worden, terwijl de baten tegen integraal tarief getoond worden.

Basistaken
Voor de raming van de basistaken voor 2018 is rekening gehouden met de laatste inzichten hieromtrent. De raming voor basistaken 2018 is overgenomen uit de werkprogramma's 2017 welke gecorrigeerd zijn voor de tariefontwikkeling zoals beschreven in voorgaande (e.e.a. conform kadernota). In het geval dat geen werkprogramma ontvangen was op het moment van opstellen van deze begroting, zijn de gegevens van begroting 2017 gebruikt en aangepast voor genoemde tariefontwikkeling..

De basistaken werden op grond van de packagedeal IPO/VNG/ministerie te worden ingebracht bij de ODZOB. In 2017 wordt een Algemene Maatregel van Bestuur VTH verwacht welke leidt tot een wijzging van het Besluit Omgevingsrecht. (BOR). In de AMvB is vastgelegd wat de basistaken zijn. Ook worden eisen gesteld aan de beleidscyclus, dienen bevoegde gezagen te komen tot een gezamenlijk uitvoeringsniveau van de basistaken en de uitkomst daarvan te monitoren. Met het oog op het in werking treden in 2017 zal de komende tijd door de ODZOB en deelnemers een impactanalyse ten aanzien van de overdracht van basistaken worden opgesteld. De implementatie van de overdracht zal in onderlinge afstemming als maatwerk gerealiseerd worden. Op dit moment zijn de consequenties van de BOR dan ook nog niet duidelijk. Daarom is bij de raming van de basistaken nog geen rekening gehouden met de invoering van de BOR en is de omvang van het te verrichten werk bepaald aan de hand van de door de deelnemers ingediende werkprogramma's 2017 en vervolgens gecorrigeerd voor de tariefsaanpassing. Voor één deelnemer was nog geen (concept-)werkprogramma beschikbaar. In dit geval is in plaats van dit werkprogramma de begroting 2017 als uitgangspunt genomen).
De baten uit basistaken bedragen in 2018 € 5,3 mln. De toename t.o.v. begroting 2017 is iets lager dan op basis van de tarieftijging verwacht zou worden. Dit wordt m.n. veroorzaakt door een verschuiving tussen basis- en verzoektaken bij de Provincie.
De lasten zijn op basis van dezelfde wijze berekend als de baten, echter hier zijn conform de nieuwe richtlijn van het BBV tarieven exclusief overheadkosten gehanteerd. Hiermee is ook het saldo tussen baten en lasten verklaard.

Verzoektaken
De middelen ter bekostiging van de uit te voeren verzoektaken die voortvloeien uit de werkprogramma's zijn voor 2018 geraamd door de opgave voor de werkprogramma's 2017 te nemen en deze aan te passen voor tariefontwikkeling zoals beschreven in voorgaande paragraaf (e.e.a. conform kadernota). In het geval dat geen werkprogramma ontvangen was op het moment van opstellen van deze begroting, zijn de gegevens van begroting 2017 gebruikt en aangepast voor genoemde tariefontwikkeling
Daarnaast is een post geraamd voor de verzoektaken die de deelnemers buiten de werkprogramma's bij de ODZOB in opdracht geven. Deze post is geraamd voor het totaal van de deelnemers en is niet per deelnemer uitgewerkt. Ook in voorgaande jaren hebben de deelnemers opdrachten buiten de werkprogramma's om bij de ODZOB belegd. De omvang van de realisatie in het verleden in combinatie met de verwachte ontwikkelingen is aanleiding voor de ODZOB om deze post voor 2018 te ramen op circa € 2,5 mln. Hoewel op dit moment de extra voorziene werkzaamheden nog niet exact aanwijsbaar zij qua

aard en qua opdrachtgever is de ODZOB er van overtuigd dat de huidige ontwikkelingen leiden tot extra werkzaamheden voor de ODZOB. Daarbij kan gedacht worden aan extra werkzaamheden:

- als gevolg van de inwerkingtreding van de BOR (ten aanzien van het basis takenpakket) per 1 juli 2017
- vanwege overdracht van taken die een gevolg zijn van het niet kunnen voldoen aan de kwaliteitseisen per 1 januari 2018
- als gevolg van de ontwikkelingen op het terrein van energie/duurzaamheid
- als gevolg van een mogelijke centralisatie van uitvoering van provinciale watertaken
- op het gebied van milieuondersteuning bij RO werkzaamheden

Voor niet-deelnemers wordt t.o.v. begroting 2017 een verdere afname van opdrachten voorzien en zijn de baten voor 2018 geraamd op 1,2 mln. Deze afname wordt voornamelijk veroorzaakt doordat een deel van de opdrachten in 2018 op een andere wijze geboekt zullen worden. Een deel van de opdrachten die voorheen via andere omgevingsdiensten gerealiseerd werden worden in 2018 rechtstreeks bij de ODZOB geboekt. Na correctie voor dit effect komt de raming voor 2018 nagenoeg overeen met de verwachte realisatie over 2016. Verwacht wordt dat dit een stabiel niveau is.
Voorgaande ontwikkelingen en uitgangspunten brengen het totaal aan baten uit verzoektaken voor 2018 op een bedrag van € 10,8 mln. welke daarmee iets hoger geraamd zijn dan voorzien in begroting 2017. De lasten worden berekend i.v.m. de nieuwe BBV-regelgeving berekend aan de hand van tarieven exclusief de kosten van overhead. Hiermee is ook het saldo tussen baten en lasten verklaard.

Collectieve taken
De baten van het deelprogramma Collectieve Taken bedragen € 0,77 mln, de lasten € 0,57 mln.
Zoals aangegeven in de kadernota, zijn de ramingen voor de Collectieve Taken gebaseerd op begroting 2017 en vervolgens geïndexeerd met 1,29%, conform de afspraken zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie Kaders P&C-documenten van de 4 regionale GR-en. Daarnaast zijn , conform besluit van het Algemeen Bestuur van 24 november j.l, de baten en lasten opgenomen die verband houden met de SSiB taken. In begroting 2017 zijn de lasten en baten voor deze taken éénmalig voorzien onder de opdrachten van deelnemers buiten de werkprogramma's.
De baten zijn berekend op basis van integrale tarieven (tarief waartegen de activiteiten bij de deelnemers in rekening worden gebracht), terwijl de lasten conform de nieuwe BBV regels exclusief de kosten van overhead zijn berekend. Dit verklaart het saldo tussen baten en lasten op dit deelprogramma in 2018. In voorgaande jaren werden de ook de lasten tegen integrale tarieven berekend.

De Collectieve taken zijn opgevoerd in begroting 2018 op basis van voortzetting van het beleid conform het AB besluit Collectieve taken 2015 -2017 van 27 november 2014 en het besluit van 24 november 2016 om SSiB in deze taken op te nemen. In 2017 zal een nieuw programma collectieve taken worden opgesteld voor de jaren 2018 en volgende dat ter besluitvorming aan het AB wordt voorgelegd.

Intensiveringsprogramma
De baten van het deelprogramma Intensivering bedragen € 0,30 mln, de lasten € 0,21 mln.
Zoals aangegeven in de kadernota, zijn de ramingen voor dit programmadeel gebaseerd op begroting 2017 en vervolgens geïndexeerd met 1,29%, conform de afspraken zoals vastgelegd in de Beleidsnotitie Kaders P&C-documenten van de 4 regionale GR-en.
De baten zijn berekend op basis van integrale tarieven (tarief waartegen de activiteiten bij de deelnemers in rekening worden gebracht), terwijl de lasten conform de nieuwe BBV regels exclusief de kosten van

overhead zijn berekend. Dit verklaart het saldo tussen baten en lasten op dit deelprogramma in 2018. In voorgaande jaren werden ook de lasten tegen integrale tarieven berekend.
De verdeling van de bijdragen van de deelnemers t.b.v. dit deelprogramma is opgenomen in bijlage 1. Hierbij is uitgegaan van de bestaande verdeelsleutels. Dit is de verdeelseutel die tot stand is gekomen bij de overgang van voormalige VVGB-taken naar de diverse deelnemers. Aangezien de taken onder dit deelprogramma steeds minder een relatie hebben met de voormalige VVGB-taken, is de ODZOB voornemens om deze verdeelsleutel te herijken en met een voorstel voor herziening te komen. Daarbij zal niet alleen gestreefd worden naar het gebruik van actuelere gegevens, maar ook naar een manier om de kosten van innovatie en ontwikkeling van de ODZOB zo eenduidig en rechtvaardig mogelijk over de deelnemers te verdelen. De uitkomsten zullen meegenomen worden in de kadernota voor begroting 2019. Indien de nieuwe inzichten eerder beschikbaar én aanleiding zijn voor een materiele aanpassing, dan zal e.e.a. mogelijk in de vorm van een begrotingswijziging voor 2018 gepresenteerd worden.

Algemene dekkingsmiddelen
De algemene dekkingsmiddelen bestaan bij de ODZOB uit doorbelaste kosten. De baten betreft de doorbelasting van garantielonen aan de latende partijen. Voor 2018 betreft dat uitsluitend de doorbelasting aan de deelnemers (Deurne, Eindhoven, Laarbeek en Provincie Noord Brabant). In 2017 werd ook nog aan het voormalig SRE doorbelast. Deze doorbelasting aan het voormalig SRE is afgekocht en komt daarmee per 2018 te vervallen.

Overhead
Volgens de nieuwe BBV richtlijnen dienen de kosten van overhead niet in de primaire programma's verantwoord te worden, maar als apart programma gepresenteerd te worden.
In paragraaf 2.2.3. is weergegegeven welke kosten/activiteiten onder de definitie overhead vallen.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de totale exploitatie kosten. Daarbij is op basis van de in paragraaf 2.2.3 aangegeven richtlijnen een onderscheid gemaakt naar kosten die toegerekend worden aan de overhead en naar kosten die toegerekend worden aan de overige programma's.

Heffing Vpb
Voor toelichting op de regel Heffing Vpb, zie paragraaf 2.2.4. Vooralsnog gaat de ODZOB er vanuit dat er in het begrotingsjaar en de jaren daarna geen sprake zal zijn van vennootschapsbelasting.

Bedrag onvoorzien
In begroting 2018 is een post onvoorzien opgenomen ter hoogte van € 75.000, -.

Mutaties reserves
In begroting 2018 wordt geen mutatie in de reserves verwacht.

3.2 Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

n.v.t. in begroting 2017

3.3 Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

n.v.t. bij de ODZOB

3.4 Toelichting op exploitatielasten

In paragraaf 3.1 zijn de lasten per programma opgenomen en toegelicht. Voor een beter inzicht in de kosten van de ODZOB zijn in deze paragraaf de kosten per kostensoort toegelicht.

3.4.1 Gehanteerde uitgangspunten

In het onderstaande overzicht zijn de exploitatiekosten opgenomen. Hierbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd.

- Alle bedragen zijn exclusief btw. Voor taken die de ODZOB verricht in het kader van de overheidstaak van de deelnemers zal de ODZOB de door de ODZOB zelf betaalde btw doorschuiven naar de deelnemers in het kader van artikel 11.1.u van de Wet Omzetbelasting.Voor taken die de ODZOB verricht in het kader van de ondernemerstaken zal de ODZOB de betaalde BTW terugvorderen bij de fiscus.

- De bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 2018. Conform de uitgangspunten van de kadernota zijn de kostenramingen gebaseerd op de meest recente inzichten omtrent de kostenontwikkeling. Daarbij zijn de realisatiecijfers van 2016 als basis gebruikt.

In verband met de gewijzigde BBV-voorschriften zijn de exploitatielasten gesplitst in overheadkosten en kosten die toegerekend worden aan de overige programma's.

3.4.2 Kostenoverzicht per kostensoort en programma

In onderstaand overzicht zijn de diverse kosten naar kostensoort en programma weergegeven:

Lasten naar kostensoort en programma

POST	Toegerekend aan Programma Dienstverlening	Overhead	Onvoorzien	Totaal
Personeel	11.376.684	3.842.415	0	15.219.099
Uitbesteding	0	75.000	0	75.000
Kapitaallasten	1.941	450.846	0	452.787
Organisatiekosten	153.495	1.024.505	0	1.178.000
Onvoorzien	0	0	75.000	75.000
TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)	11.532.120	5.392.766	75.000	16.999.886
Externe programmakosten	136.030	0	0	136.030
TOTAAL LASTEN	11.668.150	5.392.766	75.000	17.135.916

Personeel

De post personeel bestaat uit vijf onderdelen: Salarissen, opleidingen, reis- en verblijf, overige en ten slotte inhuur. Voor een belangrijk deel wordt deze post bepaald door de formatie. Daarom wordt deze onderstaand kort toegelicht.

Formatie

De formatie van de ODZOB is gebaseerd op de bezetting die benodigd is voor de realisatie van de geraamde omzet. Aan de hand van deze baten is het benodigde aantal uren vastgesteld. Deze uren zijn op basis van de norm van 1.340 declarabele uren per fte omgerekend naar de benodigde fte's in het primaire proces. Bij de berekening van het benodigde personeel is (conform voorgaande jaren) gerekend met een ziektepercentage van 4,5%. Daarnaast is de bezetting gebaseerd op de benodigde Fte's voor overhead, inclusief 2 Fte's voor mismatch en extra bezetting i.v.m. het generatiepact (medewerkers werken voor 50% en worden voor 70% betaald, hetgeen resulteert in 0,6 Fte extra bezettting). Op basis van de BBV-regelgeving is deze bezetting gesplitst in bezetting voor primair proces en overhead, zoals opgenomen in bijlage 2.

De overhead functies hebben betrekking op:

- Management
- Coördinatie
- Management ondersteuning (secretariaat, accountmanagement)
- Ondersteunende diensten (o.a. ICT, P&O, Financiën)

Deze formatie van 172,8 fte is in de begroting als volgt voorzien:

Gemiddelde bezetting * aantal in fte's

POST	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Dienstverband	151,8	152,1	151,7
Inhuur	23,7	15,7	21,2
Totaal	175,5	167,8	172,8

Volgens deze raming bedraagt de flexibele schil van de ODZOB circa 12 % van de totale bezetting. De streefwaarde voor dit percentage bedraagt 20%.

Het aantal begrote fte's is gestegen van 167,8 naar 172,8. Mede als gevolg hiervan is ook het totaal geraamde bedrag voor personeelskosten gestegen met € 1,1mln. Onderstaand volgt een beknopte toelichting op deze samenstellende delen.

Salarissen

De post salarissen bedraagt € 12,5 mln. en is ondanks een bezetting die 0,4 Fte lager is, € 0,57 mln. hoger dan begroot in 2017. Belangrijkste oorzaken voor deze stijging van de salariskosten zijn naast de lagere bezetting:

- Loonkostenniveau 2016 hoger dan aangenomen in begroting 2017 0,8%
- verwachte cao-stijging in 2017 hoger dan begroot voor 2017 0,4%
- verwachte cao stijging in 2018 1,0%

- stijging pensioenpremie in 2017 hoger dan begroot 1,5%
- stijging 2018 a.g.v. periodieken en uitlooprangen 1,0%

Opleidingen
Voor de post opleidingskosten is circa 2% van de loonsom aangehouden.

Reis-en verblijfkosten
Reiskosten bestaan uit kosten woon-werkverkeer en dienstreizen. Voor deze kosten is een raming opgesteld op basis van de ervaringscijfers over 2016. De nieuwe reiskostenregeling die in 2016 van kracht is geworden heeft geen nadelig effect op de kostenontwikkeling.

Overige personeelskosten
Onder overige personeelskosten zijn onder andere de volgende posten opgenomen: arbo, consumpties, collectieve ongevallenverzekering, personeelsbijeenkomsten en flexibel belonen. Op basis van de realisatiecijfers van 2016 en de geschatte ontwikkeling van de Fte-aantallen is de raming voor 2018 gemaakt. De raming voor 2018 is nagenoeg gelijk aan die voor 2017.

Inhuur
Onder de post inhuur van € 2,0 mln. zijn de kosten opgenomen voor de geraamde inhuur van 21,1 fte.

Uitbesteding
Deze post heeft betrekking op extern onderzoek en advies op het gebied van personele en juridische aangelegenheden, communicatie en het uitvoeren van kwaliteitsonderzoek. Tevens zijn de kosten van de accountant hier voorzien. Voor 2016 en 2017 wordt het niveau aangehouden dat volgens de huidige inzichten het structurele niveau is.

Kapitaallasten
Deze post bestaat uit twee componenten: afschrijvingen en rente. De afschrijvingscomponent is voor 2018 gelijk aan die voor begroting 2017. Uitgangpunt daarbij is dat afgeschreven activa vervangen dienen te worden. Hiervoor worden in de investeringsbegroting vervangingsinvesteringen voorzien.
Hoewel de lange termijn lening in 2018 geheel afgelost zal zijn, zijn er toch rentekosten geraamd voor 2018. Dit in verband met een mogelijk beroep dat de ODZOB voor het opvangen van pieken in de financieringsbehoefte moet doen op het rekening courant krediet dat de ODZOB heeft bij de BNG.

Organisatiekosten
Deze kosten hebben betrekking op de volgende onderwerpen:

- telefonie;
- kopiëren/printen;
- ICT helpdesk;
- automatisering/licenties/onderhoud;
- kantoorbenodigdheden/porto/drukwerk;
- verzekeringen;
- leaseauto's;
- catering/restauratieve voorzieningen;
- huur gebouw;
- servicekosten gebouw: schoonmaak/beveiliging/onderhoud;

- uitbesteding salarisadministratie.

De totale post is geraamd op basis van de realisatiecijfers 2016, rekening houdend met de laatste inzichten voor een aantal kostensoorten. Zo werd b.v. de post telefoonkosten aanzienlijk verlaagd i.v.m. de voorgenomen vrijwel volledige afschaffing van de vaste telefonie en i.v.m. de kostenverlaging als gevolg van de overstap naar een andere provider voor de mobiele telefonie. Op totaal niveau laten de organisatiekosten een daling zien van circa € 0,02 mln.ten opzichte van de begroting 2017.

Onvoorzien

De post onvoorzien is conform begroting 2016 en 2017 vastgesteld op € 0,075 mln. Echter het gehele bedrag is als gevolg van de nieuwe BBV regelgeving buiten de programma's opgenomen en als aparte post voorzien in het programmaplan.

Externe Project en programmakosten

Voor externe kosten voor de programmadelen van programma Dienstverlening zijn uitsluitend de externe kosten opgenomen voor het deelprogramma Collectieve taken. Hiervoor is een post opgenomen van € 136.030,-, waarvan € 38.030,- voor de SSiB activiteiten.
De overige externe programmakosten die op deze post verantwoord zullen worden, betreffen kosten die één op één doorbelast worden aan de opdrachtgevers en daarmee voor de ODZOB budget-neutraal zijn. Daarom worden deze kosten niet in de begroting opgenomen, maar zullen ze in werkelijkheid wel voorkomen. Dit verklaart tevens het grote verschil met de realisatiecijfers over 2016. Het verschil met begroting 2017 is te verklaren uit het feit dat voor 2017 de SSiB taken niet als collectieve taken maar als verzoektaken begroot zijn, waardoor de externe kosten niet separaat getoond zijn.

3.5 Uiteenzetting financiële positie en de toelichting

Volgens artikel 20 van het BBV provincies en gemeenten dient in de begroting een uiteenzetting van de financiële positie voorzien van toelichting opgenomen te worden. Deze is in de onderhavige paragraaf uiteengezet.

3.5.1 Raming begrotingsjaar

Volgens het in de vorige paragraaf aangehaalde artikel dient de uiteenzetting van de financiële positie o.a. een raming van de financiële gevolgen van het bestaande en nieuwe beleid dat in de programmas is opgenomen te bevatten. De financiële gevolgen voor de baten en lasten zijn weergegeven in paragraaf 3.1. De gevolgen voor de balans zijn weergegeven in paragraaf 3.5.2.

3.5.2 Geprognotiseerde begin- en eindbalans

Onderstaand is de geprognostiseerde begin-en eindbalans weergegeven voor zowel het begrotingsjaar als de meerjarenraming.

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

ACTIVA	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Materiële vaste activa	**870.766**	**1.272.326**	**1.121.600**	**800.666**	**469.795**	**699.021**
Investeringen met een economisch nut	*870.766*	*1.272.326*	*1.121.600*	*800.666*	*469.795*	*699.021*
Financiële vaste activa	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal vaste activa	870.766	1.272.326	1.121.600	**800.666**	**469.795**	**699.021**
Vlottende activa						
Voorraden	**34.265**	**34.265**	**34.265**	**34.265**	**34.265**	**34.265**
Onderhanden werk	*34.265*	*34.265*	*34.265*	*34.265*	*34.265*	*34.265*
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**7.779.558**	**6.000.530**	**6.051.256**	**6.272.190**	**6.503.061**	**6.173.835**
Te vorderen op openbare lichamen	*4.672.386*	*4.672.386*	*4.672.386*	*4.672.386*	*4.672.386*	*4.672.386*
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar;	*3.099.189*	*1.320.161*	*1.370.887*	*1.591.821*	*1.822.692*	*1.493.466*
Overige vorderingen	*7.983*	*7.983*	*7.983*	*7.983*	*7.983*	*7.983*
Liquide middelen	**249.972**	**249.972**	**249.972**	**249.972**	**249.972**	**249.972**
Banksaldi	*249.972*	*249.972*	*249.972*	*249.972*	*249.972*	*249.972*
Overlopende activa	**1.085.469**	**1.085.469**	**1.085.469**	**1.085.469**	**1.085.469**	**1.085.469**
Nog van overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel	*162.107*					
Overige overlopende activa	*923.362*					
Totaal vlottende activa	9.149.264	7.370.236	7.420.962	7.641.896	7.872.767	7.543.541
TOTAAL ACTIVA	**10.020.030**	**8.642.562**	**8.542.562**	**8.442.562**	**8.342.562**	**8.242.562**

(Geprognosticeerde) balans per 31-12 * bedragen x 1 €

PASSIVA	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Vaste passiva						
Eigen vermogen	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**
Algemene reserve	*1.092.541*	*1.260.000*	*1.260.000*	*1.260.000*	*1.260.000*	*1.260.000*
Bestemmingsreserve	*484.000*	*316.541*	*316.541*	*316.541*	*316.541*	*316.541*
Resultaat boekjaar voor bestemming	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Voorzieningen	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Voorziening voor personeelskosten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Vaste schulden	**500.000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Binnenlandse banken en overige financiele instellingen	*500.000*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Totaal vaste financieringsmiddelen	2.076.541	1.576.541	1.576.541	1.576.541	1.576.541	1.576.541
Vlottende passiva						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar	**486.208**	**486.208**	**660.299**	**660.299**	**660.299**	**660.299**
Onderhanden Werk	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Te betalen aan openbare lichamen	*11.576*	*11.576*	*185.667*	*185.667*	*185.667*	*185.667*
Overige schulden	*474.632*	*474.632*	*474.632*	*474.632*	*474.632*	*474.632*
Overlopende passiva	**7.457.281**	**6.579.813**	**6.305.722**	**6.205.722**	**6.105.722**	**6.005.722**
Totaal vlottende passiva	7.943.489	7.066.021	6.966.021	6.866.021	6.766.021	6.666.021
TOTAAL PASSIVA	**10.020.030**	**8.642.562**	**8.542.562**	**8.442.562**	**8.342.562**	**8.242.562**

3.5.3 EMU saldo

In onderstaand overzicht is conform voorschrift het EMU-saldo weergegeven voor jaarrekening 2016, het vorige begrotingsjaar (2017), het begrotingsjaar 2018 alsmede de jaren m.b.t. de meerjarenraming.

EMU-saldo * bedragen x 1 €

		Realisatie 2016	2017	2018	2019	2020	2021
+	1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	0	0	0	0	0	0
+	2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	469.693	430.369	430.726	430.934	430.871	430.774
+	3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0
-	4. Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	269.906	831.928	280.000	110.000	100.000	660.000
+	5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0
+	6a. Verkoopopbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
-	6b. Boekwinst op desinvesteringen in (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
-	7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0
+	8a. Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	0	0	0	0	0	0
-	8b. Boekwinst op grondverkopen	0	0	0	0	0	0
-	9. Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0
-	10. Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0
-	Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	199.787	-401.560	150.726	320.934	330.871	-229.226

3.5.4 Jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De ODZOB kent arbeidskosten gerelateerde verplichtingen in de vorm van de verplichting verlofdagen. Voor een deel (de basis) heeft deze verplichting het karakter van een jaarlijks terugkerende verplichting van vergelijkbaar volume (ca € 472.000,-). Het overige deel is meer wisselend van karakter en wordt beschouwd als bovenmatig verlofsaldo. Het eerste deel mag niet als verplichting op de balans getoond worden. Daarom heeft de ODZOB voor een deel van deze verplichting een bestemmingsreserve gevormd. Voor het tweede deel, het deel dat als bovenmatig beschouwd wordt, heeft de ODZOB conform BBV-richtlijn een verplichting op de balans opgenomen.

Met de komst van het IKB (individueel keuzebudget) is vakantiegeld niet langer meer een verplichting aangezien deze m.i.v. 2017 voor het jaareinde uitgekeerd dient te worden.

3.5.5 Investeringen

Investeringen met een economisch nut
Deze investeringsruimte is niet alleen nodig voor de eventuele vervanging van een deel van de activa die in de loop van 2017 geheel afgeschreven zijn, maar ook voor de investeringen die voortvloeien uit ontwikkelingen op het gebied van ICT.

Onderstaande tabel geeft een inzicht in de besteding van de diverse investeringskredieten.
De besteding van het budget dat beschikbaar is gesteld in 2016 ijlt iets na. De belangrijkste reden hiervoor is het feit dat een deel van de investeringen vrij laat zijn besteld, waardoor ze in 2017 tot daadwerkelijke betaling leiden. Ook zijn er nog enkele kleinere posten die pas later in opdracht gegeven konden worden.
Voor begroting 2018 is een investeringspost van € 280.000,-- opgenomen. Met deze investering blijven de kapitaallasten op het niveau van 2017.
In 2017 wordt geïnvesteerd in vernieuwing van systemen. Daarnaast worden in 2017 de oude servers vervangen en wordt ook gestart met het vervangen van de huidige werkplekken door meer mobiele werkplekken. Het kan zijn dat een deel van de gereserveerde investering voor 2017 doorschuift naar begin 2018. Op termijn zullen investeringspieken minder expliciet worden.
De afschrijvingstermijn van hardware wordt mede bepaald door de externe ontwikkelingen. Momenteel gaan die ontwikkelingen zo snel dat hierdoor de huidige afschrijvingstermijn onder druk kan komen te staan. Bij de periodieke herziening van de nota investeren en afschrijven zal daarom ook kritisch bekeken worden of de gehanteerde afschrijftermijnen nog realistisch zijn.
De benodigde investering hangt af van de keuzes die gemaakt worden op het gebied van systemen, mogelijke samenwerking met andere overheden en doorlooptijd.

Investeringen met een economische nut * bedragen x 1€

Begrotingsjaar kredietaanvraag	Besteding						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Totaal
2015 (niet besteed krediet)	103.834						103.834
2016	166.072	31.928					198.000
2017		800.000					800.000
2018			280.000				280.000
2019				110.000			110.000
2020					100.000		100.000
2021						660.000	660.000
Totaal	**269.906**	**831.928**	**280.000**	**110.000**	**100.000**	**660.000**	**2.148.000**

Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Bij de ODZOB is geen spraken van investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

3.5.6 Financiering

Volgens artikel 20 van het BBV dient bij de uiteenzetting van de financiële positie ook aandacht geschonken te worden aan de financiering. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 2.3.4.

3.5.7 Verloop van reserves en voorzieningen

Reserves

Stand en verloop van de reserves * bedragen x 1€

	Realisatie 2016	2017	2018	2019	2020	2021
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	609.315	1.092.541	1.260.000	1.260.000	1.260.000	1.260.000
bij: Resultaat voorgaand boekjaar	483.226	0	0	0	0	0
bij: Vrijval uit egalisatiereseerve verlofkosten	0	167.459	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	1.092.541	1.260.000	1.260.000	1.260.000	1.260.000	1.260.000
Egalisatiereserve verlofkosten						
Saldo per 1-1	424.000	484.000	316.541	316.541	316.541	316.541
bij:	60.000	0	0	0	0	0
af: Herbestemming naar algemene reserve	0	167.459	0	0	0	0
Saldo per 31-12	484.000	316.541	316.541	316.541	316.541	316.541
TOTAAL VAN DE RESERVES	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**	**1.576.541**

Voorzieningen

De ODZOB heeft geen voorzieningen.

Stand en verloop van de voorzieningen * bedragen x 1€

	Realisatie 2016	2017	2018	2019	2020	2021
Personeelskosten						
Saldo per 1-1	0	0	0	0	0	0
bij:	0	0	0	0	0	0
af:	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31-12	0	0	0	0	0	0
TOTAAL VAN DE VOORZIENINGEN	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

3.6 Meerjarenraming en de toelichting

3.6.1 Inleiding

Volgens artikel 22 en 23 van het BBV bevat de meerjarenraming voor de drie jaren volgend op het begrotingsjaar een geprognosticeerde begin- en eindbalans en een raming van de financiële gevolgen, waaronder de baten en de lasten van het bestaande en het nieuwe beleid dat in de programma's is opgenomen. De geprognosticeerde begin en eindbalans zijn opgenomen in paragaraaf 3.5.2. De geprognosticeerde lasten en baten zijn opgenomen in de volgende paragraaf 3.6.2.

Daarnaast dient volgens artikel 20 lid 1 in het kader van de meerjarenraming aandacht besteed te worden aan een aantal andere zaken. Onderstaand is aangegeven welke onderwerpen dit betreft en waar deze in deze begroting aan de orde komen:

- De jaarlijks terugkerende arbeidskosten (paragraaf 3.5.4)
- De investeringen (paragraaf 3.5.5)
- De financiering (paragraaf 3.5.6)
- De stand en het gespecificeerdeverloop van de reserves (paragraaf 3.5.7).
- De stand en het gespecificeerde verloop van de voorzieningen (paragraaf 3.5.7).

3.6.2 Meerjarenraming van baten en lasten

Overzicht van baten en lasten

* bedragen x 1€

	Begroting 2018			Begroting 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma												
Programma Dienstverlening	17.095.916	11.668.150	5.427.766	17.095.916	11.668.150	5.427.766	17.095.916	11.668.150	5.427.766	17.095.916	11.668.150	5.427.766
Deelprogramma Opdrachten	16.021.777	10.894.239	5.127.538	16.021.777	10.894.239	5.127.538	16.021.777	10.894.239	5.127.538	16.021.777	10.894.239	5.127.538
- Basistaken	*5.255.533*	*3.573.576*	*1.681.957*	*5.255.533*	*3.573.576*	*1.681.957*	*5.255.533*	*3.573.576*	*1.681.957*	*5.255.533*	*3.573.576*	*1.681.957*
- Verzoektaken	*10.766.244*	*7.320.663*	*3.445.581*	*10.766.244*	*7.320.663*	*3.445.581*	*10.766.244*	*7.320.663*	*3.445.581*	*10.766.244*	*7.320.663*	*3.445.581*
Deelprogramma III, Collectieve taken	771.297	567.989	203.308	771.297	567.989	203.308	771.297	567.989	203.308	771.297	567.989	203.308
Deelprogramma IV, Intensiveringsprogramma	302.842	205.922	96.920	302.842	205.922	96.920	302.842	205.922	96.920	302.842	205.922	96.920
Algemene dekkingsmiddelen	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000	40.000	0	40.000
Overhead	0	5.392.766	-5.392.766	0	5.392.766	-5.392.766	0	5.392.766	-5.392.766	0	5.392.766	-5.392.766
Heffing VPB	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Bedrag onvoorzien	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000	0	75.000	-75.000
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	17.135.916	17.135.916	0	17.135.916	17.135.916	0	17.135.916	17.135.916	0	17.135.916	17.135.916	0
Toevoeging en ontrekking reserves												
Mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal toevoeging en ontrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	17.135.916	17.135.916	0	17.135.916	17.135.916	0	17.135.916	17.135.916	0	17.135.916	17.135.916	0

De meerjarenraming is opgesteld in euro's 2018, m.a.w. er is geen indexering toegepast.
Hoewel de in hoofdstuk 1 geschetste actuele ontwikkelingen zeker invloed zullen hebben op de taken en de taakuitvoering van de ODZOB, is op dit moment niet helder wat de uiteindelijke invloed zal zijn. Dit zal de komende tijd in afstemming met de deelnemers in kaart gebracht moeten worden. Op dit moment is het nog te voorbarig om hieraan consequenties voor de meerjarenraming te verbinden. Daarom is de meerjarenraming gebaseerd op de inzichten die ook voor begroting 2018 gelden.

3.6.3 Meerjarenraming incidentele baten en lasten

Zie ook paragraaf 3.2 Dit is niet van toepassing.

3.6.4 Meerjarenraming structurele toevoegingen en onttrekking aan reserves

Zie paragraaf 3.3. Dit is niet van toepassing bij de ODZOB.

Bijlage 1: Specifieke bijdrage per opdrachtgever

De financiële bijdrage per opdrachtgever is enerzijds gebaseerd op de verwachte opdrachtverlening voor basistaken en verzoektaken (uitgaande van een afgestemde urenafname en uurtarieven) en anderzijds op een bijdrage voor de collectieve taken en taken in het kader van het intensiveringsprogramma voor Kwaliteit, innovatie & efficiency. Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de GR is onderstaand overzicht opgesteld.

De verdeling van bijdragen aan Collectieve taken en Intensiveringsprogramma is gebaseerd op de werkwijze zoals vastgesteld door het AB.

Baten per deelnemer * bedragen x 1€

Deelnemer	Begroting 2018					Begroting 2017		Realisatie 2016 na tariefscorrectie
	Landelijke basistaken	Verzoek taken	Collectieve taken[1)]	Intensiverings programma	Totaal taken	Totaal taken	Waarvan basis	Totaal taken[3)]
Asten	148.288	49.232	21.353	6.690	225.563	213.196	144.830	242.257
Bergeijk	118.564	111.487	23.161	3.296	256.508	243.403	119.567	280.340
Best	162.004	167.137	20.539	5.592	355.272	315.995	127.006	475.702
Bladel	149.074	109.612	20.840	16.775	296.300	282.384	145.598	457.564
Cranendonk	114.249	24.572	18.087	20.569	177.476	166.342	111.585	383.558
Deurne	273.222	229.789	31.565	13.479	548.055	528.349	266.852	696.585
Eersel	106.508	48.415	27.956	19.471	202.350	206.571	89.970	272.673
Eindhoven	429.602	955.852	53.632	62.406	1.501.492	1.460.305	419.586	1.462.999
Geldrop-Mierlo	46.074	150.338	17.976	18.671	233.059	218.241	72.781	232.177
Gemert-Bakel	395.894	203.151	32.057	22.666	653.768	629.496	386.643	871.665
Heeze-Leende	101.763	51.829	13.963	8.387	175.942	111.267	61.976	248.807
Helmond	344.282	385.485	33.950	36.246	799.963	774.649	336.255	743.416
Laarbeek	204.750	92.315	23.495	16.275	336.835	321.997	199.976	426.640
Nuenen	52.294	106.445	19.006	0	177.745	166.397	51.075	202.760
Oirschot	113.666	31.196	21.983	11.982	178.827	167.235	119.037	560.257
Reusel-de Mierden	100.618	0	19.945	0	120.563	110.558	98.272	149.248
Someren	213.309	316.770	29.020	3.894	562.992	542.809	208.336	605.773
Son en Breugel	77.079	71.173	21.917	7.988	178.157	163.779	75.282	282.233
Valkenswaard	83.876	39.986	19.695	3.894	147.451	134.506	79.568	242.112
Veldhoven	111.086	126.365	20.144	21.268	278.863	265.244	96.744	317.764
Waalre	23.432	27.246	12.903	3.296	66.877	58.906	19.376	81.092
Provincie Noord-Brabant	1.885.897	3.694.924	268.111	0	5.848.931	5.517.044	2.032.246	5.666.901
Raming deeln. buiten werkprogr.	0	2.547.744	0	0	2.547.744	1.995.327	0	Inclusief[2)]
Overige klanten	0	1.225.180	0	0	1.225.180	1.402.000	0	1.442.232
Totaal baten uit opdrachten	5.255.533	10.766.244	771.297	302.842	17.095.916	15.996.000	5.262.564	16.344.756

[1)] Totaal collectieve taken begroting 2018 is inclusief € 136.030, - externe kosten;

[2)] Inclusief € 1.941.935, - opdrachten buiten werkprogramma's deelnemers;

[3)] Exclusief € 690.508, - in rekening gebrachte externe programmakosten

Bijlage 2: Overzicht exploitatiekosten

Lasten

* bedragen x 1€

NR	POST	Realisatie 2016	Begroting 2017	Begroting 2018		
				Totaal	Overhead	Toerekening aan programma's
1	**PERSONEEL**					
1.0	*Fte*	*175,5*	*167,8*	*172,8*	*37,5*	*135,4*
1.1	Salariskosten	12.349.170	11.954.578	12.519.939	2.800.019	9.719.920
1.2	Opleidingskosten	142.387	240.000	250.000	250.000	0
1.3	Individueel loopbaanbudget CAR UWO art 17.3	0	0	0	0	0
1.4	Reis- en verblijfskosten	372.642	327.759	317.000	117.257	199.743
1.5	Overige personeelskosten	110.691	134.929	132.000	119.853	12.147
1.6	Inhuur	1.906.537	1.470.636	2.000.160	555.285	1.444.875
	TOTAAL personeel	14.881.427	14.127.902	15.219.099	3.842.415	11.376.684
2	**UITBESTEDING**					
2.1	Onderzoeken, advies	71.996	75.000	75.000	75.000	0
	TOTAAL uitbesteding	71.996	75.000	75.000	75.000	0
3	**KAPITAALLASTEN**					
3.1	Afschrijving gebouwen	34.054	30.516	33.912	33.912	0
3.2	Afschrijving vervoermiddelen	7.764	7.764	1.941	0	1.941
3.3	Afschrijving machines/apparaten/installaties	374.468	302.899	347.824	347.824	0
3.4	Afschrijving overige	53.407	89.608	47.110	47.110	0
3.6	Rente wegens externe financiering	9.105	22.000	22.000	22.000	0
	TOTAAL kapitaallasten	478.798	452.787	452.787	450.846	1.941
4	**ORGANISATIE KOSTEN**					
4.1	Telefonie (vast / mobiel)	130.957	105.000	49.000	49.000	0
4.2	Printen / kopieren	3.678	40.000	40.000	40.000	0
4.3	ICT helpdesk / externe support	123.619	113.000	110.000	110.000	0
4.4	Automatisering / licenties / onderhoud	375.741	347.250	415.000	279.500	135.500
4.5	Kantoor / drukwerk / porto	39.080	38.600	39.800	35.301	4.499
4.6	Abonnementen / lidmaatschappen	41.615	48.500	43.000	29.504	13.496
4.7	Verzekeringen	27.493	28.500	30.000	30.000	0
4.8	Leaseauto's	22.723	39.600	28.000	28.000	0
4.9	Catering	2.742	7.000	4.700	4.700	0
4.10	Huur gebouw	223.583	215.699	224.000	224.000	0
4.11	Servicekosten pandgebonden (beheer)	152.962	170.084	140.500	140.500	0
4.13	Uitbesteding salaris administratie	36.151	40.000	42.000	42.000	0
4.14	Overige kosten	-41.208	8.320	12.000	12.000	0
	TOTAAL organisatie kosten	1.139.135	1.201.553	1.178.000	1.024.505	153.495
5	**ONVOORZIEN**					
5.1	Onvoorzien	0	75.000	0	0	0
	TOTAAL onvoorzien	0	75.000	0	0	0
TOTAAL LASTEN (vóór programmakosten)		**16.571.356**	**15.932.243**	**16.924.886**	**5.392.766**	**11.532.120**
7	**PROGRAMMA KOSTEN**					
7.1	Externe kosten t.b.v. collectieve taken en intensiveringsbudget	337.793	98.000	136.030	0	136.030
7.2	Externe kosten t.b.v. opdrachten	690.508	PM	PM	0	PM
	TOTAAL programma kosten	1.028.302	98.000	**136.030**	**0**	**136.030**
TOTAAL LASTEN		**17.599.657**	**16.030.243**	**17.060.916**	**5.392.766**	**11.668.150**

Bovenstaande overzicht is exclusief de separaat in het programmaplan opgenomen post onvoorzien ter grootte van € 75.000,-.

Bijlage 3: Overzicht van geraamde baten en lasten per taakveld

Baten en lasten per taakveld * bedragen x 1€

		Baten	Lasten
0.	**Bestuur en ondersteuning**		
0.4	Overhead		5.392.766
0.5	Treasury	0	0
0.8	Overige baten en lasten	40.000	75.000
0.9	Vennootschapsbelasting		PM
0.10	Mutaties reserves	0	0
0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0
7.	**Volksgezondheid en milieu**		
7.4	Milieubeheer	17.095.916	11.668.150
Saldo van baten en lasten op taakvelden		17.135.916	17.135.916